

Lietuvos Respublikos
FINANSŲ MINISTERIJA

2027 metų Lietuvos biudžeto projektas

2026 m. spalio 19 d.

TURINYS

ĮVADAS 6
I DALIS. MAKROEKONOMINĖ SITUACIJA IR PERSPEKTYVOS 8
II DALIS. FISKALINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ LAIKYMASIS 11
III DALIS. VIDUTINIO LAIKOTARPIO VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ IR SKOLOS PROJEKCIJA 16
IV DALIS. FISKALINĖS RIZIKOS 22
V DALIS. PROJEKCIJŲ JAUTRUMO ANALIZĖ 25
VI DALIS. VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ ILGALAIKIO TVARUMO PERSPEKTYVOS 27
VII DALIS. PROJEKCIJŲ PALYGINIMAS 28
VIII DALIS. BIUDŽETO SISTEMOS PERTVARKA 29
IX DALIS. VALSTYBĖS FINANSŲ DUOMENYS 30
X DALIS. METODOLOGINIAI ASPEKTAI 39
XI DALIS. LIETUVOS FISKALINĖS VALDYSENOS PERŽIŪRA 39

LENTELĖS

1 lentelė. Makroekonominė raida ... 9
2 lentelė. Išorės prielaidos ... 10
3 lentelė. 2027–2029 m. Biudžeto projekte numatomų išlaidų atitiktis grynųjų išlaidų augimo riboms ... 11
4 lentelė. Valdžios sektoriaus išlaidos gynybai ... 15
5 lentelė. Valdžios sektoriaus balansas ir skola ... 18
6 lentelė. Vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus finansų projekcijos ... 18
7 lentelė. Vidutinio laikotarpio fiskalinių rizikų sąrašas ... 22
8 lentelė. Alternatyvūs scenarijai ... 25
9 lentelė. Pajamų ir centrinės valdžios mokėtinų palūkanų jautrumo analizė ... 26
10 lentelė. Naujausių žinomų Finansų ministerijos ir Europos Komisijos parengtų makroekonominių pagrindinių rodiklių projekcijų palyginimas ... 28
11 lentelė. Naujausių žinomų Finansų ministerijos ir Europos Komisijos parengtų valdžios sektoriaus pagrindinių rodiklių projekcijų palyginimas ... 28
12 lentelė. Valdžios sektoriaus pajamų, išlaidų ir balanso rodikliai pagal nesikeičiančios politikos scenarijų ... 30
13 lentelė. Valdžios sektoriaus diskrecinių pajamų priemonių poveikis biudžetui ... 30
14 lentelė. Valstybės ir savivaldybių biudžetų diskrecinių priemonių poveikis išlaidoms ... 34
15 lentelė. Socialinės apsaugos fondų subsektoriaus biudžetų diskrecinės išlaidų priemonės ... 36
16 lentelė. Kitų valdžios sektoriaus subjektų balansas ir skola ... 36
17 lentelė. Valstybės garantuota skola ... 36
18 lentelė. EGADP dotacijos ... 37
19 lentelė. EGADP paskolos ... 37
20 lentelė. Valstybės garantijos ... 38
21 lentelė. Ekonominės raidos scenarijaus rengimas ... 39

SANTRUMPOS

2026–2028 metų biudžetas	Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas[1]
2027–2029 metų biudžeto projektas	Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas[2]
Biudžeto sistemos pertvarka	Lietuvoje vykdoma biudžeto formavimo ir strateginio planavimo sistemos pertvarka
BVP	bendrasis vidaus produktas. 2027 metų Lietuvos biudžeto projekte naudojama 2025 metų BVP to meto kainomis 84 258 mln. eurų reikšmė atitinka naudotąją rengiant ekonominės raidos scenarijų.
COFOG.02	išlaidos gynybai Taikant išlygą gynybos išlaidoms, išlaidos gynybai vertinamos pagal 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos (ESS2010) nustatytą valstybės funkcijų klasifikatorių – valstybės gynybos funkcijai priskiriamas valdžios sektoriaus išlaidas
COVID-19	COVID-19 liga (koronaviruso infekcija)
ECB	Europos Centrinis Bankas
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (angl. *Recovery and Resilience Facility*) – Europos Sąjungos dotacijų ir paskolų Europos Sąjungos valstybėms narėms priemonė, skirta struktūrinėms reformoms ir susijusioms investicijoms bei žaliajai ir skaitmeninei transformacijai įgyvendinti, nustatyta 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
EGADP planas	Lietuvos kompleksinių struktūrinių reformų ir į ekonomikos atsigavimą orientuotų investicijų, finansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis 2021–2026 metais, rinkinys. Planas patvirtintas 2021 m. liepos 28 d. Europos Sąjungos tarybos sprendimu ir pakeistas 2023 m. lapkričio 10 d. Europos Sąjungos tarybos sprendimu ir 2024 m. spalio 8 d. Europos Sąjungos tarybos sprendimu[3].
Ekonominės raidos scenarijus (ERS)	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas, 2026 m. rugsėjo 11 d. paskelbtas, nepriklausomos institucijos patvirtintas[4] ekonominės raidos scenarijus[5]
ES	Europos Sąjunga
ESS	Europos sąskaitų sistema 2010 (angl. *European System of Accounts, 2010, ESA2010*), nustatyta 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos
Finansų ministerija	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
FSP	Lietuvos vidutinės trukmės laikotarpio (2025–2029 metų) fiskalinis struktūrinis planas, parengtas pagal 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros,

[1] **Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas,** https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0d63b640da7611f0948bfb5fa1e0c51b?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=d265ed1d-12e9-4cdb-98f9-9ad616508912.
[2] **Lietuvos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas**, https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/biudzetu-projektai/2027-2029-m-biudzeto-projektas/.
[3] **Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas**, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13498-2024-ADD-1/lt/pdf.
[4] **Nepriklausomos institucijos išvada dėl ekonominės raidos scenarijaus tvirtinimo,** https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Product/24420/isvada-del-ekonomines-raidos-scenarijaus.
[5] **Ekonominės raidos scenarijus**, https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/.

	kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97[6], (toliau – Reglamentas (ES) 2024/1263) ir patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 255 „Dėl Lietuvos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano ir metinės (2025 metų) pažangos ataskaitos“[7]
Nepriklausoma institucija	Lietuvos nepriklausoma fiskalinė institucija, kurios funkcijas vykdo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolėje esantis Fiskalinės stebėsenos centras[8]
GPM	gyventojų pajamų mokestis
Grynosios išlaidos	Grynosios išlaidos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Reglamente (ES) 2024/1263
Išlaidos gynybai	Išlaidos gynybai vertinamos pagal 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos (ESS2010) nustatytą valstybės funkcijų klasifikatorių – valstybės gynybos funkcijai priskiriamas valdžios sektoriaus išlaidas (COFOG.02)
LBP	2027 metų Lietuvos biudžeto projektas
MMA	minimalioji mėnesinė alga
MPA2026	Lietuvos metinė (2026 m.) pažangos ataskaita, parengta vadovaujantis Reglamentu (ES) 2024/1263, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 289
NPD	neapmokestinamasis pajamų dydis
PSDF	Privalomojo sveikatos draudimo fondas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
Reglamentas (ES) 2024/1263	2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97
Seimas	Lietuvos Respublikos Seimas
Struktūrinis balansas	valdžios sektoriaus struktūrinis balanso rodiklis (teikiama rodiklio reikšmė rodo struktūrinį perteklių, neigiama – struktūrinį deficitą)
SVKI	vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal su kitomis ES valstybėmis narėmis metodiškai suderintą vartotojų kainų indeksą
2026 metų Tarybos rekomendacija Lietuvai	Tarybos rekomendacija dėl Lietuvos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos [9]
Taryba	Europos Sąjungos Taryba
TVF	Tarptautinis valiutos fondas
VDU	vidutinis darbo užmokestis
Vyriausybė	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija

[6] **Reglamentas (ES) 2024/1263**, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401263.
[7] **Vyriausybės nutarimas, kuriuo patvirtintas FSP**, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c4f65c7125ba11f09cbcab0ff4d74843?positionInSearchResults=2&searchModelUUID=a92df00d-af24-4c2f-a502-1764aff6e8dc.
[8] **Nepriklausomos institucijos paskyra internete**: https://www.valstybeskontrole.lt/LT/FiskalineStebesena.
[9] **Tarybos rekomendacija Lietuvai,** https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11127-2026-INIT/lt/pdf.

ĮVADAS

Lietuva, vadovaudamasi 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 473/2013 dėl euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendrųjų nuostatų (toliau – Reglamentas Nr. 473/2013) ir šio reglamento taikymą išaiškinančiu dokumentu (angl. *Specifications on the implementation of the Two Pack*[10]), 2026 m. spalio 19 d. pateikė Europos Komisijai ir Euro grupei LBP, kuris apima planuojamą 2027 metais vykdyti mokesčių ir išlaidų politiką bei jos gaires 2027–2029 metams.

Vadovaudamasi Reglamentu (ES) 2024/1263, Lietuva 2025 m. balandžio 30 d. pateikė Europos Komisijai pirmąjį FSP, kuriame nustatytos grynųjų išlaidų augimo ribos 2025–2029 metams.

2025 m. liepos 8 d. Taryba patvirtino FSP ir FSP nustatytas grynųjų išlaidų ribas, paskelbdama rekomendaciją Lietuvai[11], kaip atitinkančias Reglamento (ES) 2024/1263 nuostatas ir užtikrinančias Lietuvos ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą. Pagal FSP ir Tarybos rekomendaciją, 2025–2029 metais grynosios išlaidos vidutiniškai kasmet gali augti apie 5 procento.

Lietuva 2025 m. kreipėsi į Tarybą dėl nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos, numatytos Reglamente (ES) 2024/1263, gynybos išlaidoms aktyvavimo. 2025 m. liepos 8 d. Taryba patvirtino rekomendaciją, kuria Lietuvai 2025–2028 m. laikotarpiu leidžiama nukrypti nuo Tarybos patvirtintų grynųjų išlaidų augimo ribų – didžiausio galimo grynųjų išlaidų augimo tempo[12] ne didesniu negu 1,5 procentinio punkto BVP dydžiu, jeigu šis nuokrypis paaiškinamas išlaidų gynybai padidėjimu, palyginti su jų lygiu 2021 metais (toliau – išlyga gynybos išlaidoms).

Vyriausybė, 2026 m. spalio 16 d. įgaliojo Finansų ministeriją kreiptis į Tarybą dėl nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo srities praplėtimo į energetinio saugumo sritį[13], atsižvelgdama į tai, kad Lietuvai trūksta fiskalinės erdvės prisidėjimui prie Europos energetikos sistemos struktūrinio atsparumo stiprinimo ir spartesniam perėjimui nuo iškastinio kuro. Jeigu Taryba priimtų sprendimą Lietuvai praplėsti išlygą gynybos išlaidoms, ES fiskalinės drausmės taisyklės lanksčiau, tačiau ribota (iki 1,8 proc. BVP) nuokrypio nuo FSP patvirtintų išlaidų ribų apimtimi būtų taikomos ir dėl Lietuvos taikomų energijos priemonių, kurios turėtų atitikti kriterijus, numatytus Europos Komisijos gairėse[14].

LBP atitinka 2027 metų biudžeto projektą, valstybės socialinių fondų[15], Privalomojo sveikatos draudimo fondo[16] biudžetų 2027 metų rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus, kuriuos Dvidešimt pirmoji Vyriausybė Seimui pateikė 2026 m. spalio 16 dieną. LBP parengtas taip pat įvertinant 2026 m. rugsėjo 11 d. paskelbtą ekonominės raidos scenarijų.

---

[10] **Priimtinų veiksmų kodeksas**, https://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/coc/2014-11-07_two_pack_coc_amended_en.pdf.

[11] **Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Lietuvos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui**, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202503959.

[12] **2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, kuria Lietuvai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo,** https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202503969.

[13] **2026 m. spalio 16 d. Vyriausybės nutarimas Nr.772**, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e331c1c1c93311f1a660f4c5849bb525?jfwid=-r9e0wv90.

[14] 2026 m. rugpjūčio 18 d. Europos Komisijos pranešimas, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202604514.

[15] **Valstybės socialinių fondų biudžetų 2027 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas**, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/1a3f4840c88011f1a660f4c5849bb525?jfwid=1n6lvrfmg.

[16] **2027 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas**, https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/73214100c86411f1a660f4c5849bb525?jfwid=1n6lvrfoh.

Rengiant LBP, atsižvelgta ir į Tarybos rekomendaciją Lietuvai, LBP sietinas su Tarybos 2026 metų rekomendacijos Lietuvai 2026–2027 metams įgyvendinimo priemonių rinkiniu[17].

LBP pateikiamos Lietuvos 2026–2029 metų valdžios sektoriaus skolos projekcijos ir valdžios sektoriaus finansų projekcijos pagal formuojamos politikos ir nesikeičiančios politikos scenarijus, įskaitant informaciją apie mokesčių ir išlaidų politikos priemones bei jų numatomą skaitinį poveikį valdžios sektoriaus finansams. LBP apžvelgiama Lietuvos makroekonominė padėtis ir jos perspektyvos.

[17] **Tarybos 2025 metų rekomendacijos Lietuvai 2025–2026 įgyvendinimo priemonių rinkinys**, https://eimin.lrv.lt/public/canonical/1792229331/7107/Proj.%202026-2027%20CSR%20%C4%AFgyvendinimo%20priemoni%C5%B3%20rinkinys.pdf.

I DALIS. MAKROEKONOMINĖ SITUACIJA IR PERSPEKTYVOS

Lietuvos BVP 2026 metų pirmąjį pusmetį augo 3,3 proc. Ūkio plėtrą labiausiai skatino vidaus paklausa, o pagrindinis veiksnys buvo namų ūkių vartojimo išlaidos. Vartojimą lėmė sparčiai augęs darbo užmokestis ir nuo metų pradžios iš antrosios pensijų kaupimo pakopos gyventojų atsiimtos sukauptos lėšos, kurių reikšmingą dalį namų ūkiai išleido prekėms ir paslaugoms įsigyti. Taip pat šalies ūkio augimą skatino antrąjį ketvirtį augusios investicijos, tačiau sparčiau nei eksportas augęs importas lėmė neigiamą grynąjį eksportą ir prislopino BVP augimo tempą.

ERS numatoma, kad Lietuvos BVP 2026 metais augs 2,9 proc. 2027 m., išblėsus laikinam antrosios pensijų kaupimo pakopos pertvarkos poveikiui vartojimui, BVP augimas sulėtės iki 2,2 procento. 2028–2029 m. numatoma, kad BVP augimo tempas priartės prie ekonomikos potencialo augimo ir sudarys atitinkamai 2,6 ir 2,5 proc.

Pirmojo 2026 m. pusmečio duomenys rodo, kad Lietuvos darbo rinka išliko atspari ekonominės aplinkos neapibrėžtumui. Scenarijuje numatoma, kad vidutiniu laikotarpiu nedarbas kis nežymiai, daugiausia dėl visuomenės senėjimo nulemto darbo jėgos pasiūlos mažėjimo. Projektuojama, kad 2026 m. nedarbo lygis šalyje sumažės iki 6,8 proc., o 2027 m., scenarijuje numatant ekonomikos augimo sulėtėjimą, padidės iki 6,9 proc. 2028–2029 m. nedarbo lygis turėtų išlikti artimas 6,8 proc. Projektuojama, kad 2026 m. sparčiau augant ekonominiam aktyvumui užimtųjų skaičius padidės 0,3 proc. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais, vis labiau blėstant teigiamai grynosios migracijos įtakai ir mažėjant darbingo amžiaus gyventojų skaičiui, užimtųjų skaičiaus pokytis šalyje nuosaikiai – vidutiniškai apie –0,1 proc. – mažės.

Pirmąjį 2026 m. pusmetį darbo užmokestis šalyje augo 9,7 proc.: viešajame sektoriuje – 11,2 proc., privačiame sektoriuje – 9,0 proc. Projektuojama, kad darbo užmokestis šalyje 2026 m. augs 9,4 proc., 2027 m. – 7,2 proc., o 2028–2029 m. darbo užmokesčio augimas vidutiniškai sieks 6,2 proc. 2027 m. atlyginimų augimą skatins nuo sausio 1 d. 8 proc. padidinta MMA, administraciniai sprendimai dėl viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir tinkamos kvalifikacijos darbuotojų trūkumas. Vėlesniais vidutinio laikotarpio metais, jeigu nebus naujų sprendimų dėl MMA ir viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio, dėl demografinių priežasčių mažėjantis darbo jėgos skaičius šalyje ir struktūrinis (tinkamos kvalifikacijos) darbo jėgos trūkumas bus pagrindiniai spaudimą darbo užmokesčiui didėti darantys veiksniai.

Scenarijuje numatoma, kad 2026 m. vidutinė metinė infliacija sudarys 5,0 proc., 2027 m. sumažės iki 3,3 proc., 2028 m. – iki 2,8 proc., o 2029 m. – iki 2,4 proc. Šiemet didžiausią kainų augimo dalį lems energijos ir paslaugų brangimas. Išorės kainų spaudimas šiemet išliks padidėjęs, o kitiems metams daroma prielaida dėl jo silpnėjimo. Paslaugų kainų augimas vidutiniu laikotarpiu išliks svarbus infliacijos veiksnys, nors nuosaikesnis darbo užmokesčio ir vartojimo augimas vėlesniais metais mažins spaudimą paslaugų kainoms. 2027 m. bendrąją infliaciją mažins ne tik palankesnė energijos žaliavų kainų raida, bet taip pat išnyksiantis 2026 m. PVM pakeitimų poveikis. Vis dėlto kainų augimą dar palaikys numatyti akcizų pakeitimai. Maisto kainų augimas, šiemet sulėtėjęs, vėlesniais metais turėtų nuosaikiai paspartėti, o pramoninių ne energijos prekių infliacija išlikti palyginti nedidelė. 2028 m. bendrosios infliacijos lėtėjimą lems blėstantis ankstesnio energijos kainų šoko poveikis – palankesnė transporto priemonių degalų ir šilumos kainų raida – ir mažėjantis darbo sąnaudų augimo tempas, tačiau papildomą impulsą turės ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos 2 įgyvendinimas.

Valstybės duomenų agentūra 2026 m. spalio 2 d. paskelbė revizuotus nacionalinių sąskaitų duomenis[18]. Revizuotais duomenimis BVP lygis to meto kainomis 2025 m. siekė 85,1 mlrd. Eur (0,85 mlrd. Eur daugiau negu iki revizijos), tačiau augimo tempas nepakito. Taip pat iš esmės nepakito ir 2025 m. BVP palyginamosiomis kainomis pokytis. Įvertinus naujai paskelbtus revizuotus duomenis, ERS, kurį 2026 m. rugsėjo 18 d. patvirtino Nepriklausoma institucija[19], išlieka aktualus.

1 lentelė. Makroekonominė raida

			2025 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
	BVP	ESS kodas	mlrd. eurų	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis
1	Realus BVP	B.1*g		2,9	2,9	2,2	2,6	2,5
2	BVP defliatorius			3,6	5,5	3,4	3,1	2,8
3	Nominalus BVP	B.1*g	84,3	6,7	8,5	5,6	5,8	5,4
	Realaus BVP komponentai	ESS kodas	mlrd. eurų	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis
4	Privataus vartojimo išlaidos	P3		2,1	3,7	2,4	2,9	2,7
5	Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	P.3		1,0	0,4	0,2	0,2	0,2
6	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51		8,0	4,6	4,8	4,4	4,4
7	Atsargų pokyčiai ir vertybių įsigijimas atėmus pardavimus / perleidimus (proc. BVP)	P.52+P.53						
8	Prekių ir paslaugų eksportas	P.6		5,3	4,1	3,2	3,2	3,2
9	Prekių ir paslaugų importas	P.7		9,3	4,7	3,5	3,7	3,6
	Įtaka realaus BVP augimui							
10	Galutinė vidaus paklausa			3,3	3,2	2,5	2,7	2,6
11	Atsargų pokyčiai ir vertybių įsigijimas atėmus pardavimus / perleidimus	P.52+P.53		–	–	–	–	–
12	Prekių ir paslaugų balansas	B.11		–2,4	–0,3	–0,1	–0,2	–0,1
	Defliatoriai ir suderintas vartotojų kainų indeksas (SVKI)			pokytis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis
13	Privataus vartojimo defliatorius			3,5	5,0	3,3	2,8	2,4
14	SVKI			3,4	5,0	3,3	2,8	2,4
15	Valdžios sektoriaus vartojimo defliatorius			8,4	10,3	4,8	4,5	4,3
16	Investicijų defliatorius			1,1	1,4	2,4	2,5	2,5
17	Eksporto kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			0,0	6,1	0,8	1,5	1,5
18	Importo kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			–1,5	5,7	0,6	1,1	1,1
	Darbo rinka	ESS kodas	lygis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis
19	Užimtumas (1 000 asmenų, nacionalinės sąskaitos)		1487,5	-0,7	0,3	-0,2	-0,1	-0,1
20	Vidutinis per metus dirbtų valandų skaičius, tenkantis vienam užimtajam		1893,2	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
21	Realus BVP vienam užimtajam			3,7	2,5	2,3	2,7	2,6
22	Realus BVP per darbo valandą			3,0	1,8	2,3	2,7	2,6

[18] **Valstybės duomenų agentūros pranešimas spaudai apie nacionalinių sąskaitų reviziją,** https://dataportal.gov.lt/lt/news/metiniai-nacionaliniu-saskaitu-rodikliai.

[19] **Nepriklausomos institucijos išvada dėl ekonominės raidos scenarijaus**, https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Product/24420/isvada-del-ekonomines-raidos-scenarijaus.

			2025 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
23	Atlygis darbuotojams (mlrd. eurų)		42,8	9,6	9,4	7,0	6,4	5,9
24	Atlygis vienam darbuotojui (=23/19)		28,8	10,4	9,0	7,2	6,5	6,0
				proc.	proc.	proc.	proc.	proc.
25	Nedarbo lygis			6,9	6,8	6,9	6,8	6,8
	Potencialus BVP ir jo komponentai			pokytis	pokytis	pokytis	pokytis	pokytis
26	Potencialus BVP			2,3	2,2	2,2	2,4	2,4
	Įtaka potencialiam augimui							
27	Darbas			0,7	0,4	0,1	0,0	–0,1
28	Kapitalas			1,9	1,8	1,8	1,8	1,7
29	Bendras gamybos veiksnių našumas			–0,2	0,0	0,3	0,6	0,8
				Proc. pot. BVP	Proc. pot. BVP	Proc. pot. BVP	Proc. pot. BVP	Proc. pot. BVP
30	Produkcijos atotrūkis nuo potencialo			–0,8	–0,1	–0,2	0,0	0,1

Šaltiniai: Finansų ministerija, Valstybės duomenų agentūra.
Pastaba: Ekonominės raidos scenarijus paskelbtas 2026 m. rugsėjo 11 d. Statistinių duomenų ir kitos informacijos įtraukimo į scenarijų data – 2026 m. rugsėjo 2 d.

Ekonominės raidos scenarijaus prielaidos dėl išorės aplinkos ir valiutos kurso atitinka TVF[20] šių metų liepos mėn. ir ECB 2026 m. birželio mėn. paskelbtas ekonomines projekcijas ir prielaidas, o prielaidos dėl energijos (naftos ir gamtinių dujų) kainų parengtos remiantis informacija apie ateities sandorių kainas.

2 lentelė. Išorės prielaidos

			2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
1	Trumpalaikės palūkanų normos	%, metinis vidurkis	2,4	2,7	3,8	3,8	3,7
2	Ilgalaikės palūkanų normos	%, metinis vidurkis	3,7	3,9	4,4	4,5	4,6
3	USD/EUR keitimo kursas	metinis vidurkis	1,13	1,17	1,17	1,17	1,17
4	NV/EUR keitimo kursas (tik ne EZ valstybėms narėms)	metinis vidurkis	–	–	–	–	–
5	Pasaulio realus BVP (išskyrus ES)	pokytis	–	–	–	–	–
6	ES realus BVP	pokytis	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4
7	Pasaulio importo apimtis (išskyrus ES)	pokytis	–	–	–	–	–
8	Naftos kainos	„Brent“, USD/barelį	68,0	87,3	79,8	79,8	79,8

Šaltiniai: Finansų ministerijos skaičiavimai, TVF, ECB.

[20] **TVF 2026 m. liepos mėnesio projekcijos**, https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/07/08/world-economic-outlook-update-july-2026

II DALIS. FISKALINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ LAIKYMASIS

Grynosios išlaidos tiek Lietuvos, tiek ES naujoje fiskalinės valdysenos sistemoje yra pagrindinis rodiklis, taikomas vertinant, kaip yra laikomasi prisiimtų, FSP nustatytų ir Tarybos patvirtintų įsipareigojimų, siekiant tvarios valdžios sektoriaus finansų padėties vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Grynosios išlaidos, kaip apibrėžiamos Reglamente (ES) 2024/1263, – valdžios sektoriaus išlaidos, neįskaitant išlaidų palūkanoms mokėti, ES programų išlaidų (kurios lygios pajamoms iš ES), nacionalinių išlaidų ES bendrai finansuojamoms programoms finansuoti, ciklinio pobūdžio nedarbo išmokų ir įvertinus diskrecines pajamų priemones.

Išlieka svarbios ir fiskalinėje priežiūroje yra taikomos 3 proc. BVP valdžios sektoriaus deficito ir 60 proc. BVP valdžios sektoriaus skolos pamatinės vertės.

3 lentelė. 2027–2029 m. biudžeto projekte numatomų išlaidų atitiktis grynųjų išlaidų augimo riboms

			2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
	FSP pateiktos ir Tarybos patvirtintos grynųjų išlaidų augimo ribos						
1	Grynosios išlaidos(žr. 1 pastabą)	pokytis, proc.	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
2	Grynosios išlaidos	sukauptas(žr. 2 pastabą) augimo tempas, proc.	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5
	Projekcija pagal Biudžeto projektą		**2025 m.** (žr. 3 pastabą)	**2026 m.**	**2027 m.**	**2028 m.**	**2029 m.**
3	Grynosios išlaidos	pokytis, proc.	10,5	11,9	7,8	7,4	4,0
4	Grynosios išlaidos	sukauptas(žr. 2 pastabą) augimo tempas, proc.	10,5	23,6	33,2	43,1	48,8
	Nuokrypiai pagal Biudžeto projektą, palyginti su FSP nustatytomis grynųjų išlaidų augimo ribomis		**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	**2028 m.**	**2029 m.**
5	Metinis grynųjų išlaidų nuokrypis nuo FSP grynųjų išlaidų augimo ribų	proc. BVP	1,5	2,4	1,1	1,1	-0,1
6	Sukauptas grynųjų išlaidų nuokrypis palyginti su FSP	proc. BVP	1,5	3,8	4,7	5,6	5,2
7	Lankstumas dėl išlygos gynybos išlaidoms(žr. 5 pastabą)	proc. BVP	1,2	1,5	1,5	1,5	0,0
8	Sukauptas grynųjų išlaidų nuokrypis palyginti su FSP, įvertinus lankstumą dėl išlygos gynybos išlaidoms	proc. BVP	0,3	2,3	3,2	4,1	5,2

Šaltinis: Finansų ministerija.

Pastabos:

1. Atitinka Tarybos patvirtintas grynųjų išlaidų augimo ribas.
2. Sukauptas augimo tempas yra išlaidų pokytis palyginti su 2024 metais (kai 2024 m yra laikomi baziniais FSP metais).
3. 2025 m. duomenys 5–8 eilutėse atitinka Europos Komisijos 2026 m. pavasario prognozės rengimo metu atliktą Lietuvos fiskalinių rodiklių vertinimą.
4. Skaičiuojant grynųjų išlaidų augimą 2025–2029 metais įvertintas 6 lentelėje pateikiamų diskrecinių pajamų priemonių poveikis.
5. Išlyga gynybos išlaidoms taikoma 2025–2028 m. laikotarpiu.

Fiskalinės drausmės taisyklių taikymas 2025 metais

MPA2026[21], kurioje pateikiama faktinė informacija apie fiskalinių įsipareigojimų, nustatytų FSP laikymąsi, duomenimis, 2025 metais buvo nukrypta nuo grynųjų išlaidų augimo ribų 0,5 procentinio punkto BVP. LBP rengimo metu turimais duomenimis, nuokrypis nuo grynųjų išlaidų augimo ribų sudaro 0,3 proc. BVP (3 lentelė). Nuokrypio įverčio pokytį lemia statistinė faktinių duomenų revizija,

[21] **Lietuvos metinė (2026 m.) pažangos ataskaita**, parengta vadovaujantis Reglamentu (ES) 2024/1263, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 289, https://finmin.lrv.lt/public/canonical/1782887624/27534/MPA_2026.pdf.

įskaitant BVP įverčio pokytį, ir diskrecinių pajamų priemonių įverčio pokytis. 2025 metais nuokrypis buvo mažesnis nei sukaupto nuokrypio toleruotina reikšmė[22].

Valdžios sektoriaus deficitas 2025 m. buvo mažesnis negu 3 proc. BVP pamatinė vertė ir sudarė 1,8 proc. BVP. Valdžios sektoriaus skola išliko mažesnė nei 60 proc. BVP pamatinė jos vertė ir sudarė 39,7 proc. BVP.

Fiskalinės drausmės taisyklių taikymas 2026 metais

2026–2028 m. biudžetas buvo priimtas ir vykdomas taikant naujas ES ir nacionalines fiskalinės drausmės taisykles. 2026 metams ir likusiems 2026–2028 laikotarpio metams planuotas grynųjų išlaidų augimas turėjo atitikti FSP 2025–2029 m. laikotarpiui nustatytas grynųjų išlaidų augimo ribas, įvertinus išlygą gynybos išlaidoms. Taip pat buvo taikomos 3 proc. BVP ir 60 proc. BVP pamatinės vertės valdžios sektoriaus deficitui ir skolai.

Fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi 2026 metais *ex-ante* vertinimas

2025 metų rudenį, *ex-ante* vertinant 2026–2028 m. biudžetą, valdžios sektoriaus grynųjų išlaidų augimas iš esmės atitiko FSP nustatytas grynųjų išlaidų augimo ribas, įvertinus visa apimtimi taikomą išlygą gynybos išlaidoms, o planuojamas grynųjų išlaidų augimas tik nežymiai (0,2 procentinio punkto BVP) nukrypo nuo grynųjų išlaidų augimo ribos. Suplanuotas valdžios sektoriaus deficitas neviršijo 3 proc. BVP pamatinės vertės – sudarė 2,7 proc. BVP.

Rengiant 2026–2028 m. biudžetą dar nebuvo priimti nacionalinių fiskalinės drausmės taisyklių pakeitimai susiję su naujosios ES fiskalinės valdysenos sistemos taikymu, todėl 2026 metams galiojo Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 3 straipsnyje nustatyta fiskalinės drausmės taisyklė, kuri reiškė, kad planuoto 2026–2028 m. biudžeto ir kitų valdžios sektorių sudarančių biudžetų visuma kiekvienais 2026–2028 laikotarpio metais turėtų atitikti –1 procento BVP struktūrinio balanso rodiklį, įvertinus išlygą gynybos išlaidoms. Šios taisyklės 2026–2028 m. biudžeto projektas neatitiko – valdžios sektoriaus struktūrinis deficitas 2026 m. buvo 1,5 procentinio punkto BVP didesnis, negu vidutinio laikotarpio tikslas. Įvertinus prielaidą, kad 2026 metais visiškai pasinaudojama išlyga gynybos išlaidoms, nukrypimo nuo taisyklės apimtis sudarė 0,9 procentinio punkto BVP.

Nepriklausoma institucija, atlikusi 2026–2028 m. biudžeto projekto vertinimą, konstatavo, kad projektas neatitinka nacionalinės fiskalinės drausmės taisyklės, nors atitinka ES fiskalinės drausmės taisykles, jeigu yra atsižvelgiama į išlygą gynybos išlaidoms[23]:

Jei nebūtų priimti numatyti nacionalinių fiskalinės drausmės taisyklių pakeitimai, 2026 m. biudžeto projektas neatitiktų dalies dabar galiojančių taisyklių.

Kol galioja gynybos išlyga, biudžeto projektas atitinka ES taisykles.

Europos Komisijos 2025 m. lapkričio mėnesį atliktas 2026–2028 m. biudžeto projekto vertinimas rodė, kad nors 3 proc. BVP deficito pamatinė vertė nėra viršijama, yra rizika Lietuvai 2026 metais nukrypti nuo grynųjų išlaidų augimo ribų ir nesilaikyti fiskalinės drausmės taisyklių:

[22] Toleruotino nuokrypio reikšmės nurodytos 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos Reglamente (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo.

[23] **Išvada dėl struktūrinio postūmio užduoties**, https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Product/24363/isvada-del-strukturinio-postumio-uzduoties.

Komisija laikosi nuomonės, kad Lietuvai kyla rizika nesilaikyti didžiausio galimo grynųjų išlaidų augimo tempo, nustatyto Tarybos rekomendacijoje, kuria patvirtinamas vidutinės trukmės fiskalinis struktūrinis planas, nepaisant lankstumo, kurį suteikia nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga.[24]

2026 m. balandžio mėnesį, rengiant MPA2026, projektuota, kad nors 3 proc. BVP pamatinė valdžios sektoriaus deficito vertė nebus viršyta, nacionalinės, o kartu ir ES, valdžios sektoriaus išlaidų augimo ribojimo taisyklės 2026 metais gali būti nesilaikoma. Tuometinės projekcijos duomenimis, 2026 metais valdžios sektoriaus deficitas sudarė 2,3 proc. BVP ir buvo didesnis negu 2025 metais dėl spartesnio negu pajamų išlaidų augimo, o 2026 metais sukauptas nuokrypis nuo išlaidų augimo ribų sudarė 0,8 proc. BVP.

Projektuota, kad sparčiai augant išlaidoms ir toliau prastėjant pirminiam balansui, valdžios sektoriaus skola sudarytų 44,9 proc. BVP, tačiau būtų artima tvirtinant 2026–2028 metų biudžetą projektuotai 45,1 proc. BVP valdžios sektoriaus skolai.

Nepriklausoma institucija, atlikusi MPA2026 vertinimą, 2026 m. gegužės mėnesį taip pat prognozavo galimą taisyklių neatitikimą 2026 metais:

Yra didelė rizika, kad 2026 m. gali būti nesilaikoma nacionalinių ir ES fiskalinės drausmės taisyklių – nukrypta nuo išlaidų augimo ribų.

Europos Komisija, atnaujinusi savo fiskalinę projekciją Lietuvai, 2026 m. birželio 3 d. dar kartą įspėjo, kad yra rizika 2026 m. reikšmingai nukrypti nuo grynųjų išlaidų augimo ribų:

<...>įvertinus nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos suteikiamą lankstumą, konstatuojama, kad Lietuva neatitinka 2025 m. rekomenduojamo didžiausio leistino grynųjų išlaidų augimo tempo, o 2026 m. jai kyla reikšmingo neatitikimo rizika.[25]

Taryba, atsižvelgusi į Europos Komisijos vertinimą, 2026 m. liepos 3 d. patvirtino rekomendaciją „dėl Lietuvos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos“[26], kurioje nurodoma:

REKOMENDUOJA Lietuvai 2026 ir 2027 m. imtis veiksmų, kad:

1. Būtų kontroliuojamos grynosios išlaidos, užtikrinant, jog jos neviršytų didžiausių augimo tempų, kuriuos 2025 m. liepos 8 d. rekomendavo Taryba – atsižvelgiant į 2025 m. faktinį nukrypimą nuo rekomenduotų grynųjų išlaidų augimo ribos ir Komisijos prognozuojamą reikšmingą nukrypimą 2026 m., – kartu pasinaudojant lankstumo galimybėmis pagal Tarybos aktyvuotą nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą.

Biudžeto projekto rengimo metu, projektuojama, kad 2026 metais metinis grynųjų išlaidų augimas sudarys 11,9 procento (3 lentelė). Didžiausią poveikį grynųjų išlaidų augimo tempui 2026 metais turi augančios išlaidos socialinėms išmokoms, darbo užmokesčiui, prekėms ir paslaugoms įsigyti – visų šių išlaidų bendras augimas sudaro 70 procentų viso grynųjų išlaidų augimo.

Numatoma, kad 2026 metais sukauptas grynųjų išlaidų augimas bus apie 2,3 proc. BVP didesnis negu FSP nustatyta grynųjų išlaidų augimo riba. Išlaidos gynybai (pagal COFOG.02) 2026 metais, palyginti su baziniais 2021 metais, išauga 2,1 procentinio punkto BVP, o tai reiškia, kad Lietuva 2026 metais visa apimtimi, tai yra 1,5 proc. BVP, taiko išlygą gynybos išlaidoms. Sukauptam grynųjų išlaidų augimo nuokrypiui esant didesniam, palyginti su maksimaliu galimu 1,5 procentinio punkto BVP

[24] **Europos Komisijos išvada dėl 2026 m. Lietuvos biudžeto projekto**, https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/a9f52ccd-bdd7-4c56-8abe-52da7bac3ce0_en?filename=C_2025_9061_EN_Lithuania.pdf.
[25] **Europos Komisijos ES valstybių narių atitikimo ES taisyklėms vertinimas** (45 psl.), https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/1d05e6e0-fc49-4543-9ecf-7ffe89f41bcc/download.
[26] Tarybos rekomendacija Lietuvai, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11127-2026-INIT/en/pdf.

dydžio lankstumu, vertinama, kad 2026 m. nuokrypis nebeatitinka FSP nustatytų grynųjų išlaidų augimo ribų ir nesilaikoma nacionalinių ir ES fiskalinės drausmės taisyklių.

Projektuojama, kad 2026 metais valdžios sektoriaus deficitas bus didesnis, negu planuota Seimui tvirtinant 2026–2028 metų biudžetą (2,8 proc. BVP), ir sudarys 3,3 proc. BVP (1 paveikslas).

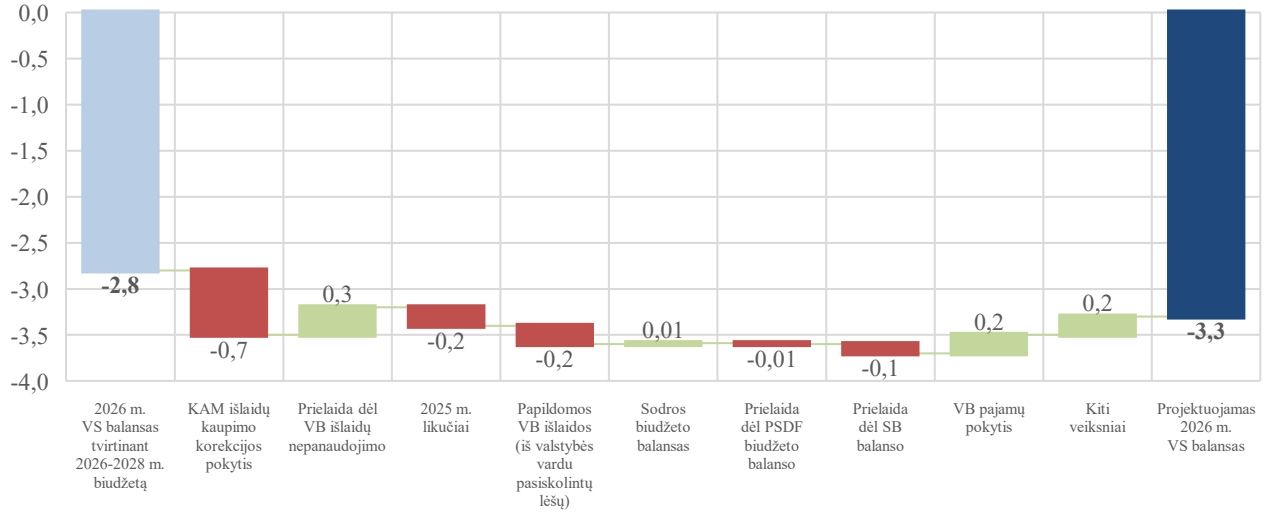
Beveik visas 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas susidaro centrinės valdžios subsektoriuje: centrinės valdžios subsektoriaus 4,2 proc. BVP deficitą iš dalies atsveria 1,1 proc. BVP socialinio draudimo fondų subsektoriaus perteklius (2 paveikslas). Vietos valdžios subsektoriaus balansas valdžios sektoriaus balansui turės nedidelį (0,1 proc. BVP), tačiau neigiamą poveikį.

Pablogėjimą daugiausiai lemia karinės įrangos, ginklų ir atsargų įsigijimo išlaidų statistinės kaupimo korekcijos pokytis; 2025 metais nepanaudotų valstybės biudžeto asignavimų (lėšų likučių) perkėlimas į 2026 metus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatas; papildomos neplanuotos išlaidos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, pavyzdžiui, pagalbai Ukrainos gyventojams, nukentėjusiems dėl rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, teikti; išlaidoms, susijusioms su dalyvavimu ES ir tarptautinėse pagalbos Ukrainai iniciatyvose, įskaitant iniciatyvas, kuriomis prisidedama prie TVF suteikto finansinio užtikrinimo dėl Ukrainos įsipareigojimų TVF vykdymo ir pagalbos Ukrainai teikimo, kaip nurodyta 2023 m. liepos 12 d. Didžiojo septyneto (G7) jungtinėje deklaracijoje dėl pagalbos Ukrainai, taip pat dvišalėse pagalbos Ukrainai iniciatyvose, apmokėti (1 paveikslas). Kartu projektuojama, kad balansą bloginančius veiksnius iš dalies gali atsverti kasmet stebimas ne visų biudžete suplanuotų išlaidų panaudojimas – valstybės biudžeto išlaidos gali būti 310 mln. eurų, arba 0,3 proc. BVP, mažesnės, nei planuota.

Taikant atsargią prielaidą dėl savivaldybių biudžetų pajamų iš GPM ir projekcijoje jau atsižvelgus į tai, kad savivaldybės gali pasinaudoti nuo 2026 m. jų biudžetams taikomų fiskalinės drausmės taisyklių suteikiama fiskaline erdve, projektuojama, kad vietos valdžios subsektoriaus balansas neblogės – išliks –0,1 proc. BVP (2 paveikslas).

Įvertinus didesnes negu buvo suplanuotos PSDF biudžete išlaidas papildomiems PSDF biudžeto įsipareigojimams vykdyti, kurias atsveria fondui grąžinamos lėšos (jos vertinamos ne kaip pajamos, tačiau kaip išlaidas mažinantis veiksnys), o Socialinio draudimo fondo biudžeto balansui iš esmės nesikeičiant, projektuojamas artimas planuotam socialinio draudimo fondų subsektoriaus 1,1 proc. BVP perteklius.

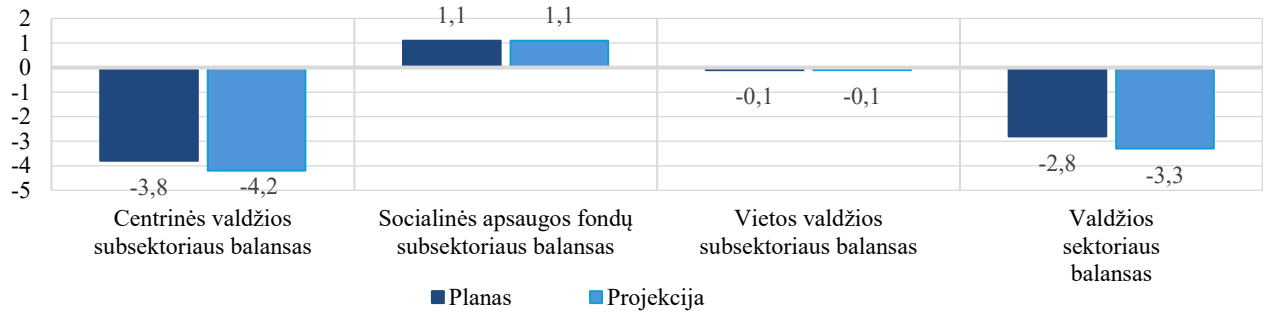
1 paveikslas. 2026 metų planuoto ir projektuojamo valdžios sektoriaus balansų skirtumą lemiantys veiksniai, proc. BVP

Šaltinis – Finansų ministerija.

Pastabos: VS – valdžios sektorius, VB – valstybės biudžetas, SB – savivaldybių biudžetai.

2 paveikslas. Valdžios sektoriaus ir subsektorių balansai 2026 m.

Šaltinis: Finansų ministerija.

Fiskalinės drausmės taisyklių taikymas 2027–2029 metais

2027–2029 m. biudžetui taikomos tos pačios nacionalinės ir ES fiskalinės drausmės taisyklės, kurios taikomos ir 2026–2028 metų biudžetui. Nacionalinė taisyklė atitinka ES taisyklę tuomet, kai galioja Tarybos patvirtinta nacionalinė nukrypti leidžiančiai išlyga.

Pagal nacionalinę ir ES taisykles, grynųjų išlaidų augimas turi būti ne didesnis negu atitinkamiems metams FSP nustatytos grynųjų išlaidų augimo ribos. Atitikimas šiai taisyklei vertinamas atsižvelgiant į išlygą gynybos išlaidoms. Valdžios sektoriaus deficitas turi neviršyti 3 proc. BVP, o valdžios sektoriaus skola 60 proc. BVP pamatinių verčių.

Fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi 2027 metais *ex-ante* vertinimas

Pagal 2027–2029 m. biudžeto projektą, 2027 metais grynųjų išlaidų augimas viršija 2027 metams nustatytą 4,8 procento grynųjų išlaidų augimo ribą ir sudaro 7,8 procento. Pagal 2025 metų faktines, 2026 metų numatomas ir Biudžeto projekte planuojamas 2027 m. grynąsias išlaidas, 2025–2027 metų sukauptas grynųjų išlaidų augimas (33,2 procento) yra didesnis negu FSP nustatyta 17,0 procento sukauptoji grynųjų išlaidų augimo riba. Šio sukaupto nuokrypio, išreikšto augimo procentu, atitikmuo, išreikštas procentine BVP dalimi, sudarytų apie 3,2 procento BVP.

Lietuva 2027 metais planuoja visa apimtimi taikyti išlygą gynybos išlaidoms, nes planuojamas didesnis negu 1,5 procentinio punkto BVP gynybos išlaidų 2027 metais padidėjimas, palyginti su gynybos išlaidų lygiu 2021 metais (4 lentelė).

4 lentelė. Valdžios sektoriaus išlaidos gynybai

		2021 m.		2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
		proc. BVP		proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
1	Valdžios sektoriaus išlaidos gynybos funkcijai, pinigų srautais	–	...	3,0	3,8	5,0	4,8	4,6	4,4
2	Karinės įrangos, ginklų ir atsargų įsigijimo išlaidų statistinė kaupimo korekcija	–		–0,5	–1,1	–1,5	–1,0	–0,1	0,0
3	Valdžios sektoriaus išlaidos gynybai pagal COFOG.02, kaupimo principu	1,4		2,5	2,7	3,6	3,9	4,6	4,5

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija.
Pastabos.
1. Duomenys lentelėje pateikiami įskaitant ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas.
2. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

Taigi, Biudžeto projektu ir kitais valdžios sektorių sudarančiais biudžetais planuojamas valdžios sektoriaus grynųjų išlaidų 2025–2027 m. sukauptas augimas *ex-ante* reikšmingai neatitinka FSP

nustatytų grynųjų išlaidų augimo ribų ir neatitinka fiskalinės drausmės taisyklių, įvertinus ir tai, kad visa apimtimi taikoma išlyga gynybos išlaidoms.

2027 metais, palyginti su 2026 metais, grynosios išlaidos didėja dėl didėjančių išlaidų šalies gynybai stiprinti, taip pat išlaidų augimą lemia ir diskreciniai sprendimai, susiję su darbo užmokesčio, socialinių išmokų, įskaitant pensijas, didinimu.

Spartesnį, nei nustatyta FSP, grynųjų išlaidų augimo tempą lemia būtinybė reaguoti į pasikeitusią geopolitinę aplinką ir reikšmingai padidėjusius valstybės gynybos bei saugumo poreikius, kartu užtikrinant socialinį saugumą ir vykdant kitus valstybės prisiimtus įsipareigojimus. Didinant finansavimą krašto apsaugai, išlieka būtinybė apsaugoti pažeidžiamiausias visuomenės grupes, užtikrinti pensijų ir socialinių išmokų indeksavimą, didinti mokytojų ir kitų viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokestį bei nenutraukti kitų valstybei svarbių įsipareigojimų vykdymo. Šiomis aplinkybėmis fiskaliniai sprendimai grindžiami siekiu kompleksiškai įvertinti valstybės saugumo, socialinės gerovės ir viešųjų paslaugų užtikrinimo poreikius, kartu išlaikant dėmesį viešųjų finansų tvarumui.

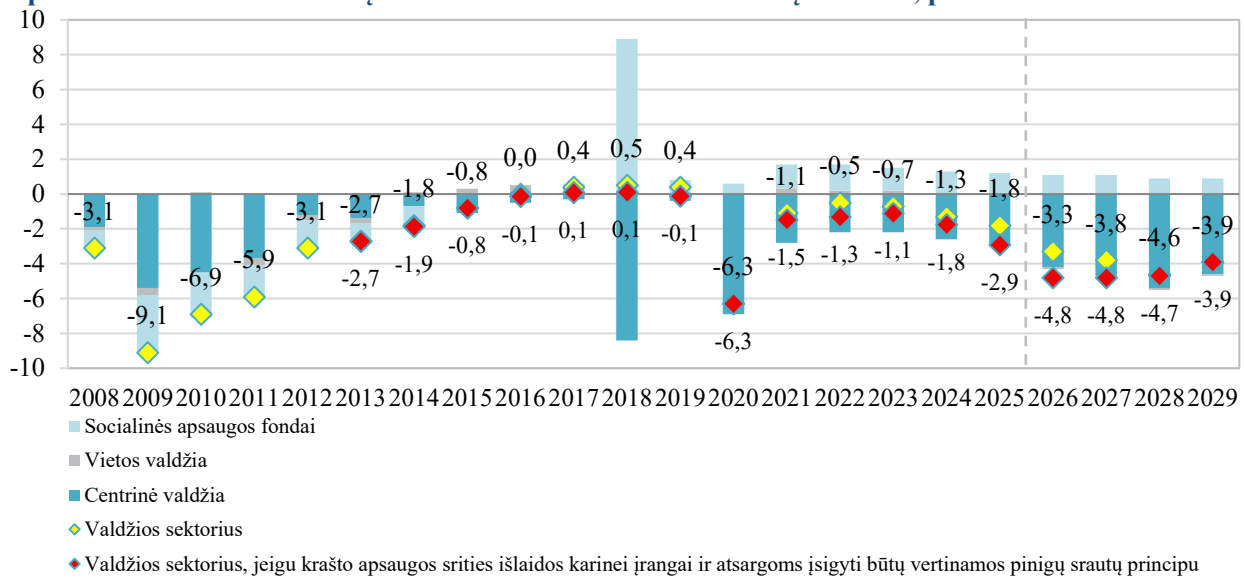
Siekiant riboti išlaidų augimą, rengiant Biudžeto projektą asignavimų valdytojams skirti asignavimai buvo sumažinti 0,5 procento, kas sudaro 87,3 mln. eurų, taip prisidedant prie bendro išlaidų augimo valdymo ir skatinant racionaliau naudoti valstybės biudžeto lėšas.

Ateityje siekiant valdyti grynųjų išlaidų augimą, numatoma stiprinti valstybės biudžeto išlaidų planavimo ir vykdymo kontrolę, vertinti esamų išlaidų programų pagrįstumą ir efektyvumą, racionalizuoti viešojo sektoriaus administracines išlaidas, užtikrinti, kad sprendimai dėl naujų finansinių įsipareigojimų prisiėmimo būtų priimami įvertinus jų poveikį vidutinės trukmės laikotarpio viešiesiems finansams. Kartu bus siekiama efektyviau naudoti turimus išteklius ir perskirstyti juos svarbiausiems valstybės prioritetams, užtikrinant būtiną gynybos ir saugumo finansavimą, socialinę apsaugą ir kitų valstybės įsipareigojimų vykdymą.

III DALIS. VIDUTINIO LAIKOTARPIO VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ IR SKOLOS PROJEKCIJA

Projektuojama, kad vidutiniu laikotarpiu valdžios sektoriaus deficitas viršys –3 proc. BVP. Kaip ir ankstesniais metais, beveik visas valdžios sektoriaus deficitas susidaro centrinės valdžios subsektoriuje, pajamoms augant lėčiau negu didėja išlaidos. Valdžios sektoriaus balanso deficito dalį padidina vietos valdžios subsektoriaus deficitas. Teigiamą poveikį valdžios sektoriaus balansui turi mažėsiantis, bet vis dar išliksiantis, socialinio draudimo fondų subsektoriaus perteklius (3 paveikslas), kurį visą sudaro Socialinio draudimo fondo biudžeto perteklius.

3 paveikslas. 2008–2029 metų valdžios sektoriaus ir subsektorių balansai, proc. BVP

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija.
Pastaba. Krašto apsaugos srities išlaidos karinei įrangai ir atsargoms įsigyti kaupimo principu vertinamos nuo 2013 m.

Vidutinio laikotarpio pradžioje valdžios sektoriaus balanso padėtį gerins valdžios sektoriaus pajamų didėjimas dėl mokesčių politikos pokyčių, dėl kurių sprendimai buvo priimti 2025 ir ankstesniais metais. Jie daugiausia didina pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio, akcizų ir nekilnojamojo turto mokesčio. Šie mokesčių pakeitimai susiję su būtinais išlaidų politikos pokyčiais – poreikiu stiprinti šalies gynybą, skiriant ne mažiau kaip 5 proc. BVP[27]. Į pajamas iš PVM, pelno mokesčio ir akcizų 2027 metams yra papildomai įtraukta iš viso 197 mln. eurų pajamų lūkestis dėl geresnio šių mokesčių administravimo. Šios papildomos pajamos yra grindžiamos ne šių mokesčių bazių augimo projekcijomis, o VMI priemonėmis, susijusiomis su Finansų ministerijos ir VMI parengtu ir kartu su biudžetu teikiamu įstatymų paketu. Juo siūloma griežtinti atsakomybę ir pasekmes mokesčių mokėtojams, neatitinkantiems minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, įskaitant galimybę laikinai apriboti mokesčių mokėtojų veiklą. Fiskalinį šių priemonių poveikį prognozavo VMI.

Viešuosius finansus veiks vis labiau ryškėjantis senstančios visuomenės reiškinys. Padidėjęs geopolitinis neapibrėžtumas dėl karo Irane ir išaugusios energijos išteklių kainos gali lemti poreikį imtis papildomų fiskalinės politikos priemonių, siekiant padėti pažeidžiamiausiems. Šie veiksniai išlieka svarbūs svarstant ir tvirtinant 2027–2029 metų biudžetą.

Biudžeto projektas atliepia prioritetines išlaidų kryptis:

- šalies ir visuomenės saugumą (2027 metais išlaikomas 5 procentų BVP finansavimas gynybai, įskaitant lėšas, kurios bus pervestos į Valstybės gynybos fondą);
- socialinį saugumą, apimantį paramą pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms (siūloma didinti pensijas, taip pat kitas socialines išmokas), šeimos paketą ir darbuotojų pajamų didinimą (siūloma skirti lėšų minimaliajai mėnesinei algai, minimaliems darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, koeficientams, pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui didinti, taip pat pedagogų, mokslo darbuotojų ir trenerių, statutinių pareigūnų, įskaitant aplinkos apsaugos pareigūnus, kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui didinti).

Informacija apie diskrecines politikos priemones ir jų numatomą poveikį valdžios sektoriaus 2026–2029 m. pajamoms ir išlaidoms pateikta 13–15 lentelėse.

[27] Vertinant pinigų srautų principu, kurį taiko NATO.

Vykdant planuojamą išlaidų ir mokesčių politiką, vidutinio laikotarpio 2028–2029 metais grynųjų išlaidų augimo nuokrypis nuo FSP nustatytų ribų kaupsis toliau, nes 2027 ir vėlesniais metais trūksta atsveriančių išlaidas mažinančių ir (arba) pajamas didinančių diskrecinių pajamų priemonių.

Planuojamas išlaidų atotrūkis nuo pajamų lemtų didėjantį skolos ir BVP santykį, kuris vidutinio laikotarpio pabaigoje priartės prie 60 proc. BVP (5 lentelė).

5 lentelė. Valdžios sektoriaus balansas ir skola

		2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
		proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
1	Grynasis skolinimas (+) / skolinimasis (–)	-1,8	-3,3	-3,8	-4,6	-3,9
2	Grynasis skolinimas (+) / skolinimasis (–), jeigu krašto apsaugos srities išlaidos karinei įrangai ir atsargoms įsigyti būtų vertinami pinigų srautų principu	-2,9	-4,8	-4,8	-4,7	-3,9
3	Struktūrinis balansas	-1,6	-3,1	-3,7	-4,6	-3,9
4	Struktūrinis pirminis balansas	-0,7	-2,0	-2,3	-3,0	-2,0
5	Valdžios sektoriaus skola	39,7	43,8	48,2	50,7	54,3
6	Valdžios sektoriaus skolos pokytis	1,6	4,1	4,4	2,6	3,6

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija.
Pastaba. Dėl apvalinimo eilučių sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

6 lentelė. Vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus finansų projekcijos

			2025 m.		2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
	Pajamos	ESS kodas	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
1	Gamybos ir importo mokesčiai	D.2	10 011,3	11,9	10 931,6	12,0	11 720,2	12,1	12 048,8	11,8	12 760,4	11,9
2	Einamieji pajamų, turto ir kiti mokesčiai	D.5	9 020,8	10,7	9 865,5	10,8	10 881,7	11,3	11 484,5	11,2	12 500,6	11,6
3	Socialinės įmokos	D.61	9 577,3	11,4	10 372,8	11,3	11 322,8	11,7	12 088,3	11,8	12 664,5	11,8
4	Kitos einamosios pajamos	(P.11 + P.12 + P.131) + D.39 + D.4 + D.7	4 023,9	4,8	4 608,2	5,0	4 376,1	4,5	4 576,8	4,5	4 542,2	4,2
5	Kapitalo mokesčiai	D.91	4,1	0,0	4,0	0,0	101,0	0,1	69,0	0,1	71,5	0,1
6	Kitos kapitalo pajamos	D.92 + D.99	857,5	1,0	1 057,5	1,2	1 009,6	1,0	1 051,5	1,0	1 043,0	1,0
7	Bendrosios pajamos (= 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	TR	33 494,8	39,8	36 839,7	40,3	39 411,4	40,8	41 318,8	40,5	43 582,3	40,5
8	Iš jų: pervedimai iš ES (sukauptos pajamos, ne grynieji pinigai)	D.7EU + D.9EU	1 270,7	1,5	1 758,5	1,9	1 349,2	1,4	1 265,3	1,2	1 000,3	0,9
9	Bendrosios pajamos, išskyrus pervedimus iš ES (= 7 – 8)		32 224,1	38,2	35 081,2	38,4	38 062,2	39,4	40 053,5	39,2	42 581,9	39,6
10	Diskrecinės pajamų priemonės (prieaugis, išskyrus ES finansuojamas priemones)		258,2	0,3	149,1	0,2	436,1	0,5	-208,9	-0,2	43,4	0,0
10b	Iš jų dėl pervedimų iš ES		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
11	Vienkartinės pajamos, įtrauktos į projekcijas, (lygiai, išskyrus iš ES finansuojamas priemones)		94,461	0,1	-94,3	-0,1	-5,0	0,0	28,0	0,0	-29,0	0,0
	Išlaidos	ESS kodas	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
12	Atlygis darbuotojams	D.1	10 257,9	12,2	11 091,7	12,1	11 910,4	12,3	12 218,2	12,0	12 580,5	11,7
13	Tarpinis vartojimas	P.2	3 792,1	4,5	4 369,8	4,8	5 021,3	5,2	5 256,9	5,1	5 380,5	5,0

			2025 m.		2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
14	Palūkanų išlaidos	D.41	769,9	0,9	1 029,3	1,1	1 385,1	1,4	1 686,3	1,7	2 035,6	1,9
15	Socialinės išmokos, išskyrus socialinius pervedimus natūra	D.62	11 710,6	13,9	13 024,6	14,2	14 301,1	14,8	15 474,6	15,2	16 485,3	15,3
16	Socialiniai pervedimai natūra per rinkos gamintojus	D.632	2 005,5	2,4	2 171,6	2,4	2 341,9	2,4	2 530,6	2,5	2 617,1	2,4
17	Subsidijos	D.3	228,0	0,3	223,3	0,2	241,7	0,3	230,9	0,2	235,5	0,2
18	Kitos einamosios išlaidos	D.29+ (D.4 – D.41) + D.5 + D.7 + D.8	1 827,1	2,2	2 148,2	2,3	1 982,1	2,1	2 033,0	2,0	2 079,2	1,9
19	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51	3 757,0	4,5	5 061,6	5,5	5 098,7	5,3	5 765,3	5,6	5 674,7	5,3
20	Iš jų: nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos		2 908,8	3,5	3 807,2	4,2	4 203,9	4,4	4 926,7	4,8	5 072,5	4,7
21	Kapitalo pervedimai	D.9	529,4	0,6	583,1	0,6	672,6	0,7	686,1	0,7	573,5	0,5
22	Kitos kapitalo išlaidos	P.52 + P.53 + NP	115,6	0,1	133,7	0,1	123,4	0,1	126,5	0,1	129,4	0,1
23	Bendrosios išlaidos (= 12 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 18 + 19 + 21 + 22)	TE	34 993,1	41,5	39 836,8	43,6	43 078,1	44,6	46 008,5	45,1	47 791,3	44,4
24	Iš jų: pervedimais iš ES finansuojamos išlaidos (= 8)	D.7EU + D.9EU	1 270,7	1,5	1 758,5	1,9	1 349,2	1,4	1 265,3	1,2	1 000,3	0,9
25	Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos (= 23 – 24)		33 722,4	40,0	38 078,3	41,7	41 728,9	43,2	44 743,3	43,8	46 791,0	43,5
26	Bendrojo finansavimo išlaidos, finansuojamos nacionalinėmis lėšomis *(žr. 1 pastabą)*		197,3	0,2	272,2	0,3	259,0	0,3	219,9	0,2	159,1	0,1
27	Ciklinio pobūdžio nedarbo išmokos		28,2	0,0	13,1	0,0	20,8	0,0	5,6	0,0	5,6	0,0
28	Vienkartinės išlaidos, įtrauktos į projekcijas, (lygiai, išskyrus ES finansuojamas priemones)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
29	Grynosios išlaidos (prieš pajamų priemones) (= 25 – 26 – 27 – 28 – 14)		32 727,0	38,8	36 763,8	40,2	40 064,0	41,5	42 831,4	41,9	44 590,8	41,4
	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos			pokytis		pokytis		pokytis		pokytis		pokytis
30	Grynųjų išlaidų augimas			10,5		11,9		7,8		7,4		4,0
	Balansai	ESS kodas	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
31	Grynasis skolinimas (+) / skolinimasis (–) (= 7 – 23)	B.9	-1 498,2	-1,8	-2 997,1	-3,3	-3 666,7	-3,8	-4 689,7	-4,6	-4 209,1	-3,9
	Balansai pagal subsektorius	ESS kodas	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
31a	Centrinė valdžia	B.9 (S.1311)	-2 379,8	-2,8	-3 849,2	-4,2	-4 582,3	-4,7	-5 507,7	-5,4	-4 969,3	-4,6
31b	Krašto valdžia	B.9 (S.1312)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
31c	Vietos valdžia	B.9 (S.1313)	-129,9	-0,2	-135,2	-0,1	-143,5	-0,1	-146,7	-0,1	-160,0	-0,1
31d	Socialinės apsaugos fondai	B.9 (S.1314)	1 011,5	1,2	987,3	1,1	1 059,1	1,1	964,7	0,9	920,2	0,9
32	Pirminis balansas (= 31 + 14)	B.9-D.41p	-728,3	-0,9	-1 967,9	-2,2	-2 281,6	-2,4	-3 003,4	-2,9	-2 173,5	-2,0
	Koregavimas pagal ciklą			proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP
33	Struktūrinis balansas			-1,6		-3,1		-3,7		-4,6		-3,9
34	Struktūrinis pirminis balansas			-0,7		-2,0		-2,3		-3,0		-2,0

			2025 m.		2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
	Skola		mln. eurų	proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP
35	Valdžios sektoriaus skola		33 455	39,7		43,8		48,2		50,7		54,3
36	Valdžios sektoriaus skolos pokytis		3 332	1,6		4,1		4,4		2,6		3,6
37	Valdžios sektoriaus skolą lemiantys veiksniai											
38	Pirminis balansas (= –32)		728	0,9		2,2		2,4		2,9		2,0
39	Sniego kamuolio efektas			-1,5		-2,0		-0,9		-1,0		-0,7
40	Palūkanų išlaidos (= 14)		770	0,9		1,1		1,4		1,7		1,9
41	Augimas			-1,0		-1,0		-0,9		-1,2		-1,2
42	Infliacija			-1,3		-2,1		-1,4		-1,5		-1,4
43	Skolos pokyčio tikslinimas (= 36 – 38 – 39)		1 834	2,2		3,9		2,9		0,6		2,3
44	Numanoma skolos palūkanų norma (= 14 / SKOLA (t-1)			2,6		3,1		3,5		3,6		3,9
	Gynybos išlaidos		mln. eurų	proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP
45	Gynybos išlaidos, finansuojamos nacionalinėmis lėšomis	COFOG.02	2 257,1	2,7		3,5		3,8		4,6		4,5
	Energijos saugumo priemonės		mln. eurų	proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP		proc. BVP
46	Diskrecinės energijos saugumo priemonės (išskyrus ES finansuojamas ir vienkartines priemones)		–	–		–		–		–		–
	BVP		mln. eurų		mln. eurų		mln. eurų		mln. eurų		mln. eurų	
47	BVP		84 258		91 421		96 533		102 119		107 635	

Šaltinis: Finansų ministerija.

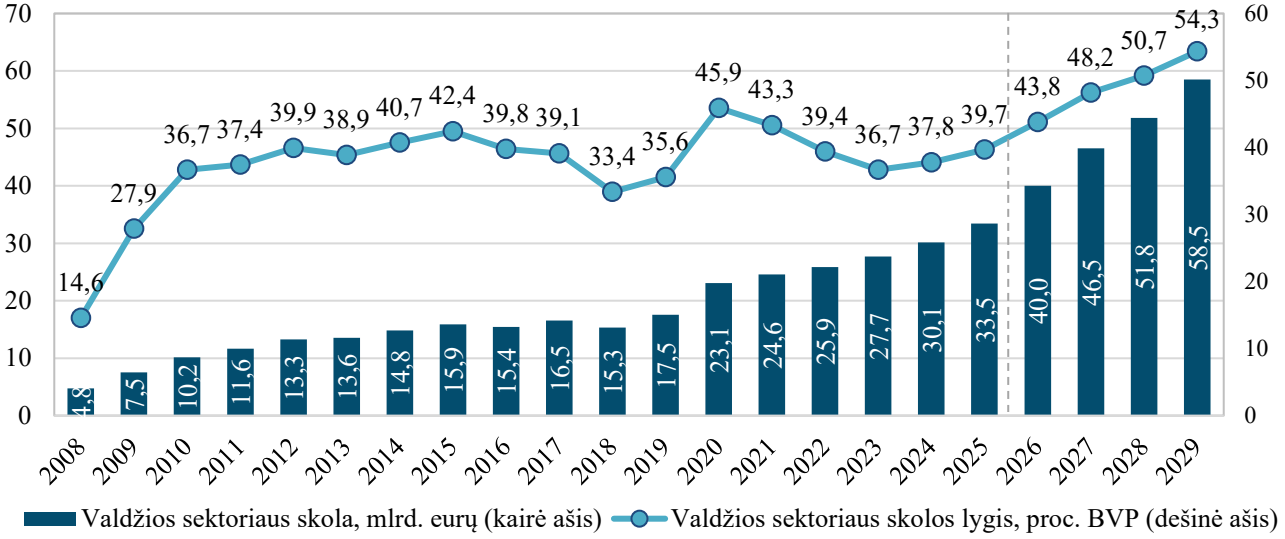
Pastabos:

1. Pagal 2021–2027 metų finansinę perspektyvą, nacionalinio bendrojo finansavimo lėšos apima 10 fondų (priemonių), kurie kartu sudaro bendrojo finansavimo išlaidas: Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo, Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo, Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo, Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos infrastruktūros tinklų priemonės.
2. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

Remiantis Biudžeto projekto rengimo metu turima vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus balanso projekcija, numatoma, kad valdžios sektoriaus skola 2027 metų pabaigoje sudarys 48,2 procento BVP ir bus 4,4 procentinio punkto didesnė negu 2026 metų pabaigoje (43,8 proc. BVP, 4 paveikslas). Projektuojama, kad valdžios sektoriaus skola vidutinio laikotarpio metais didės ir 2029 metų pabaigoje sudarys apie 54,3 proc. BVP. Pagrindinė skolos augimo priežastis – valstybės biudžeto deficito (pinigų principu) finansavimas, kuris yra didesnis nei centrinės valdžios subsektoriaus deficitas, apskaičiuotas pagal ESS metodiką (kaupimo principu). Be to, socialinių fondų perteklius nukreipiamas į Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervą, todėl šios lėšos nėra naudojamos valstybės skolai mažinti.

Pagal MPA2026 pateiktą projekciją, valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis siekė 44,9 procento. Pagal atnaujintą projekciją 2026 metų skolos lygis yra mažesnis dėl atnaujintos BVP projekcijos.

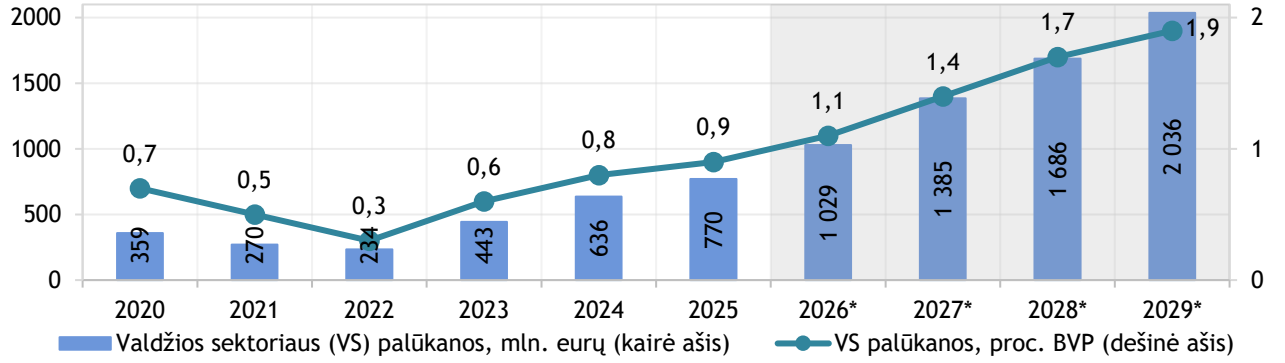
4 paveikslas. Valdžios sektoriaus skola

Šaltinis – Finansų ministerija.

Didėjant skolai ir brangstant skolinimuisi globalioje rinkoje, projektuojamas valdžios sektoriaus išlaidų palūkanoms už skolą didėjimas (5 paveikslas).

5 paveikslas. Valdžios sektoriaus išlaidos palūkanoms

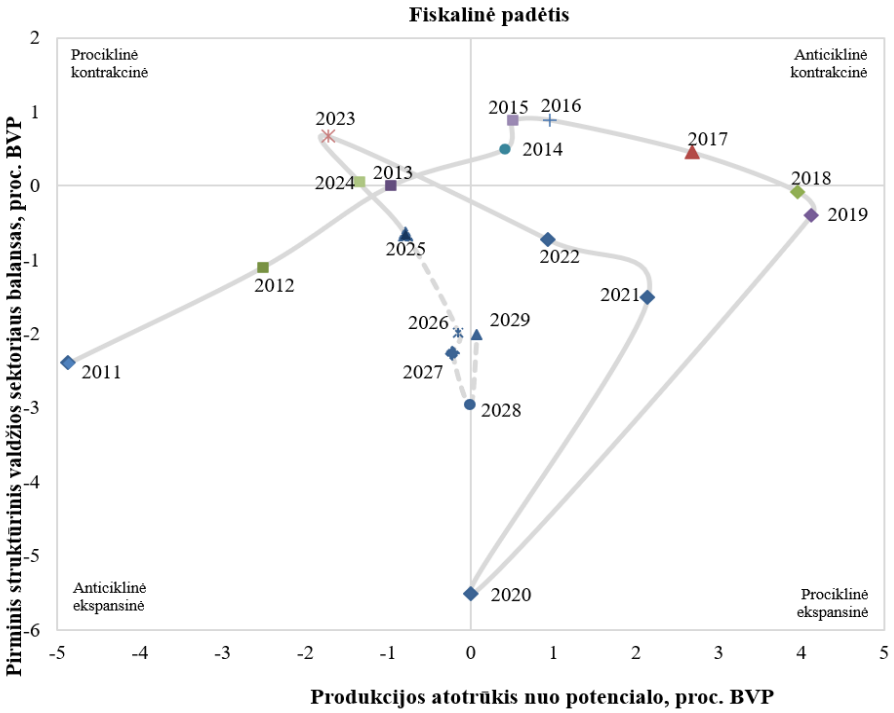
* – projekcija.
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų politikos ir Valstybės iždo departamentų skaičiavimai

2027 metais, kai projektuojamas neigiamas 0,2 procento BVP produkcijos atotrūkis nuo potencialo, pagal planuojamus valdžios sektoriui priskiriamų biudžetų projektus, įskaitant Biudžeto projektą, ir ERS duomenis, numatomas –3,7 proc. BVP valdžios sektoriaus struktūrinis balansas. Atitinkamai, valdžios sektoriaus struktūrinis pirminis –2,3 proc. BVP deficitas rodo planuojamą ekspansinę fiskalinę padėtį.

2028–2029 metais struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas, daugiausia dėl nemažėjančio nominalaus valdžios sektoriaus deficito, nesumažėtų ir sudarytų vidutiniškai apie –2,5 procentinius punktus BVP.

Pagal ERS projektuojama, kad 2028 m. nebebus produkcijos atotrūkio nuo potencialo (atotrūkis bus lygus 0), o 2029 m. bus teigiamas ir sudarys 0,1 proc. BVP.

6 paveikslas. Fiskalinė padėtis

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Finansų ministerija.

Biudžeto projekto rengimo metu projektuojamų 2026–2029 metų valdžios sektoriaus finansų rodiklių reikšmės gali keistis, jeigu pasitvirtins ERS teigiamos ir (arba) neigiamos rizikos, fiskalinės ar kitos rizikos. Rizikų sąrašas pateiktas 7 lentelėje.

IV DALIS. FISKALINĖS RIZIKOS

Valdžios sektoriaus fiskaliniai rodikliai 2027 metais ir kitais vidutinio laikotarpio metais gali keistis, palyginti su šiame dokumente pateiktomis jų reikšmėmis, pasireiškus 7 lentelėje nurodytoms rizikoms.

7 lentelė. Vidutinio laikotarpio fiskalinių rizikų sąrašas

Rizika	Rizikos šaltinis	Rizikos laipsnis	Rizikos pasireiškimo tikėtinumas
Geopolitinės situacijos pokyčiai	Geopolitinei įtampai išliekant ar stiprėjant gali: (i) didėti saugumo (taip pat ir kibernetinio) ir gynybos stiprinimo poreikiai, kas lemtų didesnes valdžios sektoriaus išlaidas; (ii) augti energijos pasaulinės kainos ir prireikti priemonių, skirtų padėti žmonėms ir/ar verslui.	aukštas	aukštas
Krašto apsaugos išlaidų duomenų statistinės korekcijos	Karinės įrangos, ginklų ir atsargų įsigijimo išlaidų prognozių ir faktinių duomenų, valdžios sektoriaus finansų statistikoje vertinamų kaupiamuoju principu (pagal Europos sąskaitų sistemą 2010, ESA2010), reikšmingi skirtumai gali didinti arba mažinti valdžios sektoriaus išlaidas.	aukštas	aukštas
Lėšų panaudojimas kitai, negu planuota, paskirčiai	Lėšų, biudžete suplanuotų skirti gynybai finansuoti (klasifikuojamų COFOG02 pagal ESA2010) nukreipimas kitoms paskirtims, negu klasifikuojama pagal COFOG,	vidutinis	aukštas

Rizika	Rizikos šaltinis	Rizikos laipsnis	Rizikos pasireiškimo tikėtinumas
	mažintų nuokrypio nuo grynųjų išlaidų ribų apimtį, kurią galima būtų pateisinti išlygos gynybos išlaidoms taikymu.		
Politinis ciklas	Artėjant rinkimų ciklui, prisiimti ilgalaikiai įsipareigojimai didina valdžios sektoriaus išlaidas, jeigu jiems nėra numatyti nauji tvarūs pajamų šaltiniai šiems ilgalaikiams įsipareigojimams vykdyti.	aukštas	aukštas
Parama ukrainiečiams Lietuvoje ir Ukrainai	Papildomas, negu numatyta Biudžeto projekte, lėšų poreikis priemonėms, susijusioms su pagalba Ukrainos žmonėms, radusiems prieglobstį Lietuvoje. 2027 m. prognozuojamas papildomos ES finansinės paramos poreikis Ukrainai, dėl kurio gali reikėti papildomų biudžeto lėšų. Šiuo metu galima papildomo finansavimo apimtis ar instrumentai nėra žinomi. Prisijungus prie TVF suteikto finansinio užtikrinimo dėl Ukrainos įsipareigojimų TVF vykdymo bei pagalbos Ukrainai, gali kilti papildomi finansiniai įsipareigojimai. Be to, kitos tarptautinės finansų institucijos, kaip Pasaulio bankas, Europos investicijų bankas, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Europos Tarybos vystymosi bankas, gali prašyti Lietuvos prisidėti prie paramos Ukrainai per jų programas bei fondus. Dėl pagalbos priemonių taikymo gali didėti valdžios sektoriaus išlaidos ir, atitinkamai, blogėti balansas.	vidutinis	aukštas
Nauji diskreciniai išlaidas didinantys ir/arba pajamas mažinantys sprendimai.	Naujais diskreciniais sprendimais prisiimti papildomi įsipareigojimai gali didinti išlaidas, palyginti su valdžios sektoriui priskiriamuose biudžetuose suplanuotomis ir, atitinkamai, bloginti valdžios sektoriaus balansą. Ir atvirkščiai, dalis neišleistų biudžetuose suplanuotų asignavimų gali mažinti išlaidas ir, atitinkamai, gerinti valdžios sektoriaus balansą. Nauji diskreciniai sprendimai mokesčių politikos srityje gali mažinti pajamas arba jas didinti, palyginti su suplanuotomis.	vidutinis	vidutinis
2027-2029 m. biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte numatytų skolinimosi teisių realizavimas	Metų eigoje gali būti pasitelkiamas papildomas skolinimasis, įskaitant valstybės valdomų įmonių, tam, kad būtų finansuoti biudžeto planavimo metu nepakankamai įvertinti arba neapibrėžti papildomi finansavimo poreikiai.	aukštas	aukštas
Blogesnis PSDF balansas	Didesnės nei PSDF biudžete suplanuotos išlaidos didintų nuokrypio nuo grynųjų išlaidų ribų apimtį ir, atitinkamai, didintų valdžios sektoriaus deficitą. Toks viršplaninių PSDF biudžeto išlaidų poveikis grynosioms išlaidoms būtų stebimas net jeigu viršplaninės išlaidos būtų finansuojamos PSDF rezervo lėšomis ir (arba) viršplaninėmis PSDF biudžeto pajamomis.	aukštas	aukštas
Pajamų iš administravimo gerinimo nesurinkimas	Šios papildomos pajamos yra grindžiamos ne galutinio vartojimo išlaidų augimo projekcijomis, o VMI priemonėmis, susijusiomis su Finansų ministerijos ir VMI parengtu ir kartu su biudžetu teikiamu įstatymų paketu, kuriuo siūloma griežtinti atsakomybę ir pasekmes mokesčių mokėtojams, neatitinkantiems minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, įskaitant galimybę laikinai apriboti mokesčių mokėtojų veiklą. Egzistuoja rizika šių papildomų pajamų nesurinkti, jei VMI vykdomos priemonės nebus laiku įgyvendintos arba neduos laukto rezultato.	aukštas	aukštas
Stichinės nelaimės	Dėl liūčių, gaisrų, sausrų, epidemijų padarinių viešajam ir (arba) privačiajam sektoriui mažinimo priemonių taikymo gali didėti valdžios sektoriaus išlaidos ir (ar) mažėti pajamos.	vidutinis	vidutinis

Rizika	Rizikos šaltinis	Rizikos laipsnis	Rizikos pasireiškimo tikėtinumas
Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) projektų statistinis perklasifikavimas	VPSP projektų turto ir susijusių įsipareigojimų statistinis perklasifikavimas į valdžios sektorių padidintų valdžios sektoriaus išlaidas, pablogintų valdžios sektoriaus balansą ir valdžios sektoriaus skolą.	aukštas	aukštas
Geležinkelių infrastruktūros valdytojo finansinių išteklių papildymas	Valdžios sektoriaus išlaidos gali didėti dėl biudžete nesuplanuotų lėšų Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nustatytai geležinkelių transporto eismo saugai esamoje viešojoje geležinkelių infrastruktūroje ir Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančiuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose užtikrinti, kai viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nepakanka finansinių išteklių dėl sankcijų Baltarusijos Respublikai taikymo ir dėl rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą nutrūkus krovinių srautui ar verslo santykiams.	vidutinis	aukštas

Šaltinis: Finansų ministerija

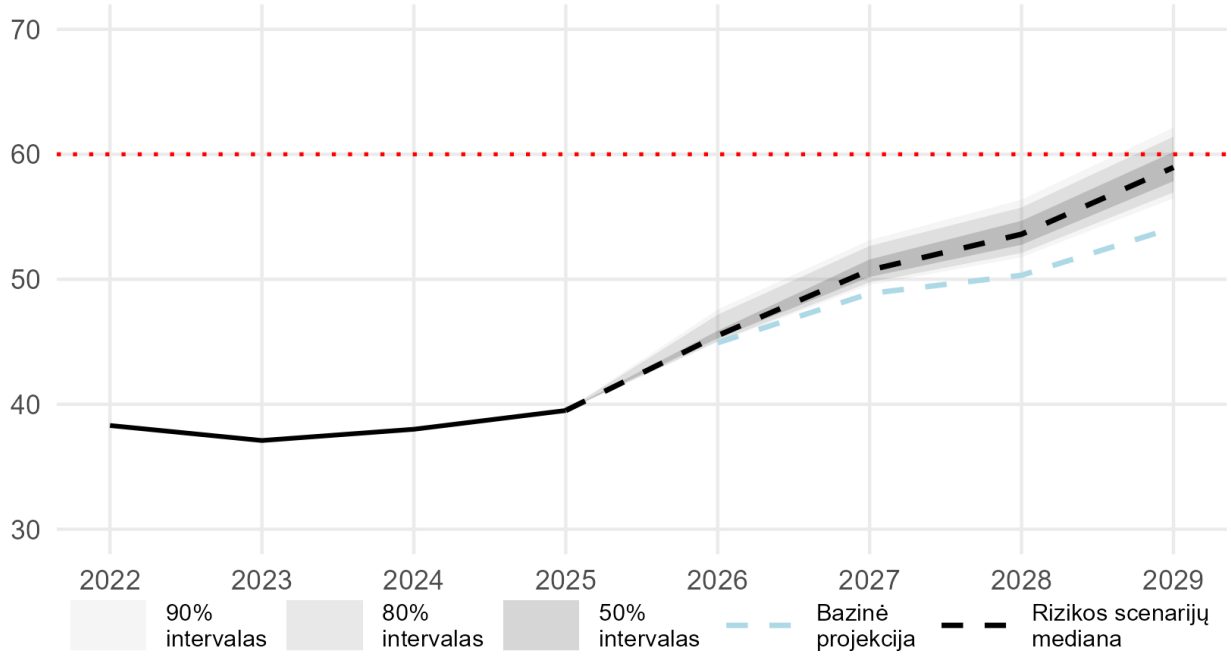
Išsamus 2026–2029 metais galinčių pasitvirtinti fiskalinių rizikų vertinimas pateikiamas Finansų ministerijos parengtoje 2026 metų Fiskalinių rizikų apžvalgoje (FRA)[28]. Fiskalinių rizikų vertinimas yra vienas iš naujos Lietuvos fiskalinės valdysenos sistemos elementų. Nuo 2026 metų Lietuvos teisės aktai, reglamentuojantys fiskalinę valdyseną, yra suderinti su nauja ES fiskalinės valdysenos sistema, kurios pagrindas – fiskalinės politikos formavimas, grindžiamas valdžios sektoriaus skolos tvarumo vertinimu. FRA pateikiamas sisteminis galimų fiskalinių rizikų tikimybės ir galimo poveikio valdžios sektoriaus finansams vertinimas, nagrinėjamos fiskalinės rizikos, kylančios dėl pasikeitusios makroekonominės aplinkos, fiskalinių (pajamų ir išlaidų) priemonių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir finansų sektoriaus. Jei būtų daroma teorinė prielaida, kad visos FRA tikimybe ir poveikiu įvertintos rizikos pasitvirtins vienu metu ir visa apimtimi tam tikrais vidutinio laikotarpio metais, poveikis valdžios sektoriaus finansams sudarytų apie 37,3 mlrd. eurų, arba 44,4 proc. 2025 metų BVP[29].

Atsižvelgiant į galimų pasitvirtinti FRA pateiktų fiskalinių rizikų spektrą ir šių rizikų poveikį valdžios sektoriaus pajamoms ir išlaidoms, valdžios sektoriaus skola gali priartėti prie 60 proc. BVP ribos jau vidutiniu laikotarpiu, o didžiausią poveikį turinčios rizikos pasitvirtinimas lemtų 60 proc. BVP ribos viršijimą bet kuriais vidutinio laikotarpio metais (7 paveikslas). FRA pateikiamos sudarytos stochastinės (tikimybinių scenarijų) skolos projekcijos, kurios remiasi FRA pateikta informacija apie rizikas, rodo, kad pasitvirtinus didžiausią poveikį turinčiai rizikai skolos santykis gali būti žymiai didesnis nei bazinėje Finansų ministerijos skolos projekcijoje, sudarytoje pagal 2026 m. kovo ERS. Kartu, ilgėjant projekcijos laikotarpiui, didėjanti jos sklaida rodo augantį neapibrėžtumą dėl rizikų pasitvirtinimo ir jų poveikio skolos raidai.

Net jeigu į stochastinių skolos scenarijų skaičiavimą nebūtų įtraukiama didžiausia skaitiniu poveikiu rizika, tikimybė viršyti 60 proc. BVP skolos ribą vidutinio laikotarpio pabaigoje išliktų. Be to, nors tokiame scenarijuje su skolos projekcija susijęs neapibrėžtumas sumažėja, atotrūkis nuo bazinės projekcijos ir skolos augimo tendencijos, rodantis galimą biudžete neįvertintų rizikų pasitvirtinimo poveikį skolai, išlieka.

[28] **Fiskalinių rizikų apžvalga**, 2026 m., https://finmin.lrv.lt/public/canonical/1791348376/28049/Fiskalini%C5%B3%20rizik%C5%B3%20ap%C5%BEvalga%202026.pdf.
[29] Naudojamas FRA rengimo metu turėtas naujausias 2025 m. faktinio metinio BVP įvertis – 84 061,2 mln. eurų.

7 paveikslas. Skolos projekcija pagal fiskalinių rizikų simuliacijos scenarijų, proc. BVP

Šaltinis – FM.

V DALIS. PROJEKCIJŲ JAUTRUMO ANALIZĖ

Lietuvos ekonomika yra maža ir atvira, todėl prekybos partnerių ekonominė padėtis ir ateities perspektyvos daro didelę įtaką Lietuvos ūkio raidai. Vidutiniu laikotarpiu ekonominė raida, palyginti su numatytąja ERS, gali būti spartesnė arba lėtesnė. Tvyrant itin dideliam neapibrėžtumui egzistuoja nukrypimo nuo ERS rizika, kuri iš esmės kyla dėl išorinių veiksnių. Todėl buvo atlikti techniniai skaičiavimai ir sudaryti alternatyvūs scenarijai, darant prielaidą, kad BVP augimas atitinkamais vidutinio laikotarpio metais bus 1 procentiniu punktu mažesnis nei ERS (pesimistinis scenarijus), ir darant prielaidą, kad BVP augimas atitinkamais vidutinio laikotarpio metais bus 1 procentiniu punktu didesnis nei ERS (optimistinis scenarijus).

8 lentelė. Alternatyvūs scenarijai

Rodiklio pavadinimas	2027 metai	2028 metai	2029 metai
Ekonominės raidos scenarijus			
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	2,2	2,6	2,5
BVP to meto kainomis, mln. eurų	96533,2	102118,9	107634,5
BVP to meto kainomis pokytis, procentais	5,6	5,8	5,4
Pesimistinis scenarijus			
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	1,2	1,6	1,5
BVP to meto kainomis, mln. eurų	95588,3	101123,4	106584,6
BVP to meto kainomis pokytis, procentais	4,6	4,8	4,4
Optimistinis scenarijus			
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	3,2	3,6	3,5
BVP to meto kainomis, mln. eurų	97478,1	103114,4	108684,4
BVP to meto kainomis pokytis, procentais	6,6	6,8	6,4

Šaltinis: Finansų ministerija.

Vidutiniu laikotarpiu rinkoje 1 procentiniu punktu padidėjus kintamosioms ir fiksuotosioms palūkanų normoms, mokėtinos už centrinės valdžios prisiimtus naujus įsipareigojimus palūkanos 2026–2028 metais padidėtų atitinkamai 65,5 mln. eurų, 160,7 mln. eurų ir 254,7 mln. eurų.

Sumažėjus (padidėjus) BVP augimui 1 procentiniu punktu, valdžios sektoriaus pajamos sumažėtų (padidėtų) vidutiniškai apie 0,4 procento BVP.

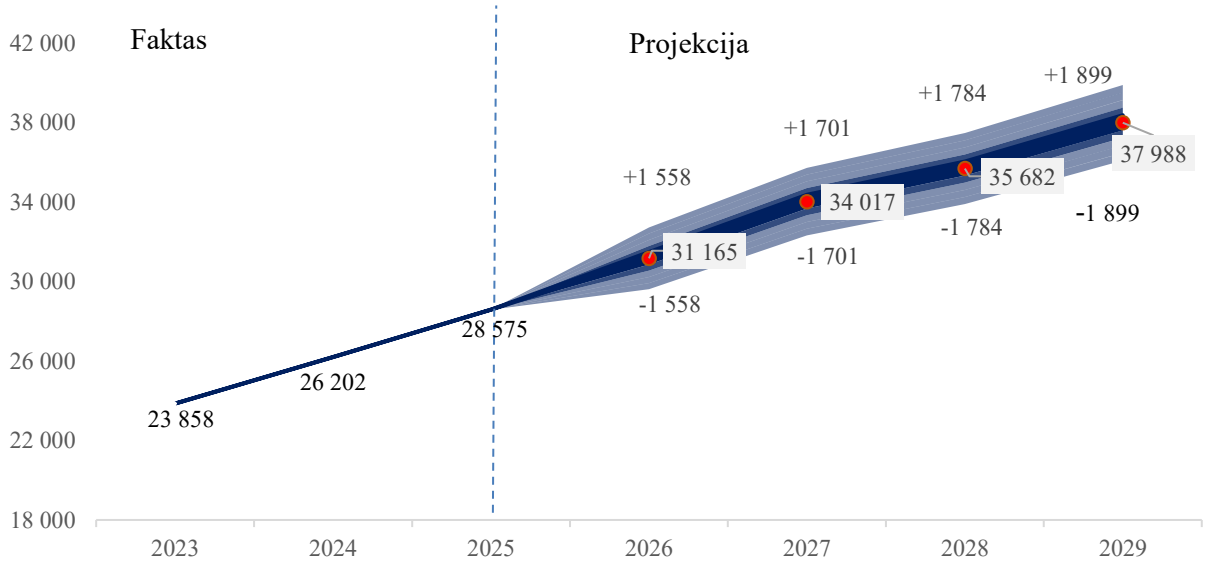
9 lentelė. Pajamų ir centrinės valdžios mokėtinų palūkanų jautrumo analizė

Rodiklio pavadinimas	2027 metai	2028 metai	2029 metai
Valdžios sektoriaus pajamų sumažėjimas (padidėjimas) pasitvirtinus pesimistiniam (optimistiniam) scenarijui, mln. eurų	–385,8 (385,8)	–402,8 (402,8)	–425,1 (425,1)
Valdžios sektoriaus balanso pokytis dėl pajamų pokyčio pasitvirtinus pesimistiniam (optimistiniam) scenarijui, proc. BVP	–0,4 (0,4)	–0,4 (0,4)	–0,4 (0,4)
Mokėtinų centrinės valdžios palūkanų pokytis, 1 procentiniu punktu padidėjus (sumažėjus) kintamosioms ir fiksuotosioms palūkanų normoms, mln. eurų	65,5 (–65,5)	160,7 (–160,7)	254,7 (–254,7)
Valdžios sektoriaus balanso pokytis, atitinkamai padidėjus (sumažėjus) mokėtinoms centrinės valdžios palūkanoms, proc. BVP	0,1 (–0,1)	0,2 (–0,2)	0,2 (–0,2)

Šaltinis – Finansų ministerija.
Pastaba. Pajamų jautrumas vertintas pagal 8 lentelėje „Alternatyvūs scenarijai“ pateiktus duomenis.

Remiantis valdžios sektoriaus pajamų iš mokesčių ir nominalaus BVP sąryšiu, atlikus statinę jautrumo analizę, nustatyta, kad nominalaus BVP pasikeitimas 1 procentu gali keisti LBP pateiktą pajamų projekciją nuo 312 mln. eurų 2026 metais iki 380 mln. eurų 2029 metais (8 paveikslas).

8 paveikslas. Valdžios sektoriaus pajamų iš mokesčių (D.2 + D.5 + D.61 + D.91 – D.995) jautrumo analizė

Šaltinis – Finansų ministerija.
Pastaba. Projektuojamų pajamų iš mokesčių jautrumo analizė atliekama darant prielaidą, kad nominalus BVP, palyginti su ekonominės raidos scenarijuje projektuojamu rodikliu, didėja arba mažėja 1 procentu (tamsiai mėlynas ruožas), 2 procentais (mėlynas ruožas) ir 5 procentais (šviesiai mėlynas ruožas). Centrinė grafiko ašis (mėlyna linija faktui, raudoni taškai projekcijai) atvaizduoja valdžios sektoriaus pajamas iš viso.

VI DALIS. VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ ILGALAIKIO TVARUMO PERSPEKTYVOS

2026 m. vasarį Europos Komisijos paskelbtoje skolos tvarumo apžvalgoje[30], Lietuvos ilgalaikio tvarumo rizika įvertina kaip vidutinė, ir jau trečius metus iš eilės išlieka padidėjusi, palyginti su anksčiau buvusiu mažu rizikos lygiu.. Ilgalaikį valdžios sektoriaus finansų tvarumą matuojančio rodiklio, kuris rodo reikalingą struktūrinio pirminio balanso gerinimą (procentiniais punktais BVP), siekiant stabilizuoti skolos ir BVP santykį, reikšmė per metus nuo 4,6 išaugo iki 5,1, dar labiau atitoldama nuo žemos tvarumo rizikos ribos, lygios 2. Kitas ilgalaikio tvarumo rodiklis, žymintis struktūrinio pirminio balanso gerinimą, reikalingą, kad skolos ir BVP santykis 2070 metais neviršytų 60 procentų, per metus paaugo nuo 3,5 iki 4, ir taip pat rodo toliau blogėjančią ilgalaikio tvarumo padėtį.

Vienas pagrindinių ilgalaikio tvarumo riziką lemiančių veiksnių – senėjimo kaštai, kurie apima išlaidas keturioms sritims: pensijoms, sveikatos apsaugai, ilgalaikei priežiūrai ir švietimui. Visuomenės senėjimo ataskaitoje[31] Lietuvos ilgalaikė tvarumo rizika yra išaugusi iki vidutinės būtent dėl šio veiksnio. Senėjimo kaštai 2070 m. sieks 4,6 p. p. BVP, o piko metu 2063-aisiais – 5 p. p. BVP. Palyginti, 2070 m. projektuojamas ES vidurkis yra 1,2 p. p. BVP. Lietuvai numatoma, kad daugiau nei pusė viso ilgojo laikotarpio pabaigos senėjimo kaštų (2,4 p. p. BVP) bus pasiekti jau po 9 metų – 2034 m. Sparčiai senstant visuomenei, didėja atotrūkis tarp viešųjų paslaugų poreikio ir jų finansavimo galimybių, menksta galimybės generuoti papildomas valdžios sektoriaus pajamas, tiek dėl sumažėjusio mokesčių mokėtojų skaičiaus, tiek dėl lėtesnio šalies ekonominio potencialo augimo.

Sparčiai prastėja ir kita ilgalaikio tvarumo rodiklių dedamoji – struktūriniu pirminiu deficitu matuojama valdžios sektoriaus finansų padėtis, apimanti kitus vertinamais metais prisiimtus ilgalaikius, tačiau nebūtinai tvariomis pajamomis padengtus, įsipareigojimus. Kitų, negu su visuomenės senėjimu susijusių, įsipareigojimų (pvz., esamų pensijų, socialinių paslaugų, gynybos) įtaka S2 rodiklio reikšmei išaugo daugiau nei 2 kartus, o S1 rodiklio reikšmei – 3 kartus. 2023–2025 metais valdžios sektoriaus deficitas kasmet didėjo (3 paveikslas). Šį augimą lėmė spartesnis ne tik pensijų, bet ir kitų socialinių išmokų bei darbo užmokesčio augimas, lyginant su pajamomis. Projektuojama, jog 2026-2027 metais deficitas augs toliau, o 2028–2029 metais numatomas didesnis negu 3 proc. BVP deficitas. Tokia planuojama valdžios sektoriaus balanso trajektorija Lietuvos skolos tvarumo rodiklius blogins dar labiau. Neigiamas Lietuvos fiskalinio tvarumo tendencijas pažymi ir nepriklausoma fiskalinė institucija – Valstybės kontrolė projektuoja, kad valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis jau 2029 metais gali pasiekti 55,3 proc. [32] Tai yra itin arti sutartyje dėl ES veikimo įtvirtintos 60 proc. pamatinės vertės.

Į prastėjantį viešųjų finansų tvarumą atsižvelgia finansų rinkos – kuomet Lietuva palūkanų už skolą mokėjimams 2020 m. išleido 359,2 mln. eurų (0,7 proc. BVP), projektuojama, kad 2029 m. ši suma pasieks 2 mlrd. (1,9 proc. BVP). Užuot skyrus daugiau lėšų kitoms valstybės valdymo sritims, tuo pačiu išlaikant galimybę reaguoti į netikėtus nuosmukius, dėl prastėjančio valdžios sektoriaus finansų tvarumo Lietuvai teks mokėti vis didėjančią palūkanų sumą už augančią valdžios sektoriaus skolą. Pavyzdžiui, dėl to, kad Lietuvos skola iki 2025 m. nesiekė 40 proc. BVP, šalies skolinimosi reitingas buvo santykinai aukštas, o fiskalinė padėtis vertinta pozityviai, užteko erdvės didinti gynybos

[30] **Skolos tvarumo ataskaita**, 2026 m. vasaris, https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2025_en.
[31] **Visuomenės senėjimo ataskaita**, 2024 m., https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.
[32] **Išvada dėl 2026 m. metinės pažangos ataskaitos**, 2026 m. gegužė, https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Product/24392/isvada-del-2026-m-metines-pazangos-ataskaitos.

išlaidas nepažeidžiant ES sutartyje numatytos 60 proc. BVP pamatinės vertės. Kylant grėsmei nesilaikyti nacionalinių ir ES fiskalinės drausmės taisyklių, auga rizika ir sulaukti ES Tarybos finansinių sankcijų.

VII DALIS. PROJEKCIJŲ PALYGINIMAS

Finansų ministerijos ERS projekcijos, paskelbtos 2026 m. rugsėjo 11 d., parengtos naudojant statistinius duomenis ir kitą informaciją, paskelbtą iki 2026 m. rugsėjo 2 d.

10 lentelė. Naujausių žinomų Finansų ministerijos ir Europos Komisijos parengtų makroekonominių pagrindinių rodiklių projekcijų palyginimas

		Finansų ministerija (2026 metų rugsėjis)	Europos Komisija (2026 metų gegužė)
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, proc.	2026	2,9	3,0
	2027	2,2	2,1
BVP defliatoriaus pokytis, proc.	2026	5,5	3,4
	2027	3,4	3,3
BPKF pokytis, proc.	2026	4,6	5,8
	2027	4,8	4,5
Namų ūkių vartojimo išlaidų pokytis, proc.	2026	3,7	4,6[1]
	2027	2,2	2,2[1]
Suderinto vartotojų kainų indekso pokytis, proc.	2026	5,0	4,4
	2027	3,3	2,7
Nedarbo lygis, proc.	2026	6,8	6,7
	2027	6,9	6,7
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	2026	9,4	7,4[2]
	2027	7,2	6,2[2]

Šaltiniai: Finansų ministerija; Europos Komisijos 2026 m. gegužės mėn. prognozės.
Pastabos:
1. Privatus vartojimas (pokytis, proc.), kurį sudaro namų ūkių ir nepelno institucijų, aptarnaujančių namų ūkius, vartojimo išlaidos.
2. Atlygis vienam darbuotojui.

Finansų ministerijos parengtos fiskalinių rodiklių projekcijos, pateiktos šiame dokumente, yra parengtos naudojant iki 2026 m. rugsėjo 2 d. paskelbtus statistinius duomenis, ERS duomenis, taip pat kitą iki spalio 15 dienos gautą informaciją iš valdžios sektoriui priskiriamų subjektų (Valstybinio socialinio draudimo fondo, PSDF, valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“, Krašto apsaugos ministerijos ir kitų).

11 lentelė. Naujausių žinomų Finansų ministerijos ir Europos Komisijos parengtų valdžios sektoriaus pagrindinių rodiklių projekcijų palyginimas

Proc. BVP	Metai	Institucijos pavadinimas	
		Finansų ministerija (2026 metų spalis)	Europos Komisija (2026 gegužė)
Metinis grynųjų išlaidų augimas, proc.	2025	10,5	10,5
	2026	11,9	7,2
	2027	7,8	7,0
Sukauptas grynųjų išlaidų nuokrypis po lankstumo dėl NEC įvertinimo, proc. BVP	2025	10,5	0,3
	2026	23,6	0,7
	2027	33,2	1,4
Valdžios sektoriaus balansas, proc. BVP	2026	–3,3	–2,2
	2027	–3,8	–2,7
Struktūrinis balanso rodiklis, proc. BVP	2026	–3,1	–2,2
	2027	–3,7	–2,7

Šaltinis – Finansų ministerija; Europos Komisijos 2026 metų gegužės mėnesio prognozės.

Finansų ministerijos ir Europos Komisijos projekcijų rengimo laiko nesutapimas lemia 2026 metų gegužės mėnesio Europos Komisijos ir 2026 metų spalio mėnesio Finansų ministerijos paskelbtų projekcijų skirtumą.

VIII DALIS. BIUDŽETO SISTEMOS PERTVARKA

Lietuvoje baigta įgyvendinti biudžeto sistemos pertvarka, kuria buvo siekiama sukurti skaidriai ir efektyviai veikiančią vidutinės trukmės biudžeto sistemą, glaudžiai susietą su valstybės strateginio valdymo sistema. Vienas svarbiausių pertvarkos elementų – nuoseklus trejų metų biudžeto planavimas, sudarantis sąlygas priimti finansavimo sprendimus, įvertinant jų poveikį ne tik einamųjų, bet ir vėlesnių metų biudžetams.

2025 metais sukurta Strateginio valdymo informacinė sistema (toliau – SVIS), kuri užtikrina strateginio planavimo ir vidutinės trukmės valstybės biudžeto sudarymo procesų sąsajas ir jų automatizavimą. Nuo 2026 metų valstybės biudžeto asignavimų valdytojai SVIS priemonėmis planuoja trejų metų asignavimų poreikius, o 2027–2029 metų vidutinės trukmės valstybės biudžeto sudarymo procesas pirmą kartą vykdomas naudojant SVIS. Tai sudaro sąlygas nuosekliau susieti strateginius valstybės tikslus su skiriamais asignavimais, didinti biudžeto planavimo proceso skaidrumą ir efektyvumą, stiprinti finansavimo tęstinumą.

Siekiant stiprinti įrodymais grįstų biudžeto sprendimų priėmimą, toliau plėtojama viešųjų išlaidų peržiūrų praktika. 2025–2027 metais Finansų ministerija kartu su TVF ekspertais įgyvendina Europos Komisijos remiamos techninės paramos priemonės (angl. *Technical Support Instrument*) projektą „Lietuvos viešųjų išlaidų peržiūros: metodologiniai patobulinimai ir institucinės kompetencijos“, kurio metu atliekama viešojo sektoriaus darbo užmokesčio išlaidų peržiūra. Ja siekiama įvertinti darbo užmokesčio išlaidų planavimo ir naudojimo praktiką, nustatyti galimybes efektyviau planuoti ir naudoti valstybės biudžeto tęstinės veiklos lėšas, skiriamas darbo užmokesčiui, bei pateikti rekomendacijas dėl šių išlaidų valdymo tobulinimo.

Taip pat 2026–2027 metais Finansų ministerija kartu su Centrine projektų valdymo agentūra atlieka socialinių išmokų administravimo išlaidų peržiūrą. Ja siekiama įvertinti esamą socialinių išmokų administravimo organizavimo ir finansavimo modelį bei pateikti jo tobulinimo alternatyvas, stiprinant finansavimo sąsają su faktinėmis administravimo sąnaudomis ir taikant vienodus (standartizuotus) administravimo išlaidų vertinimo principus.

Planuojama, kad abiejų išlaidų peržiūrų rezultatai bus panaudoti rengiant 2028–2030 metų valstybės biudžetą, įvertinant galimybes didinti viešųjų išlaidų efektyvumą ir racionaliau paskirstyti finansinius išteklius.

IX DALIS. VALSTYBĖS FINANSŲ DUOMENYS

12 lentelė. Valdžios sektoriaus pajamų, išlaidų ir balanso rodikliai pagal nesikeičiančios politikos scenarijų

	Pajamos	ESS kodas	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
			proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
1	Gamybos ir importo mokesčiai	D.2	11,6	12,0	11,9	12,2
2	Einamieji pajamų, turto ir kiti mokesčiai	D.5	10,8	11,0	11,5	11,7
3	Socialinės įmokos	D.61	11,3	11,7	11,8	11,8
4	Kitos einamosios pajamos	(P.11 + P.12 + P.131) + D.39 + D.4 + D.7	5,1	4,5	4,5	4,0
5	Kapitalo mokesčiai	D.91	0,0	0,1	0,1	0,1
6	Kitos kapitalo pajamos	D.92 + D.99	1,2	1,0	1,0	1,0
7	Bendrosios pajamos (= 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	TR	40,1	40,5	40,9	40,7
	Išlaidos	ESS kodas	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
8	Atlygis darbuotojams	D.1	11,3	11,9	12,0	11,7
9	Tarpinis vartojimas	P.2	4,8	5,4	5,1	5,0
10	Palūkanų išlaidos	D.41	1,1	1,4	1,7	1,9
11	Socialinės išmokos, išskyrus socialinius pervedimus natūra	D.62	14,2	14,5	15,2	15,3
12	Socialiniai pervedimai natūra per rinkos gamintojus	D.632	2,4	2,4	2,5	2,4
13	Subsidijos	D.3	0,2	0,2	0,2	0,2
14	Kitos einamosios išlaidos	D.29+ (D.4 – D.41) + D.5 + D.7 + D.8	2,3	2,1	2,0	1,9
15	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51	3,0	5,3	5,6	5,3
16	Iš jų: nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos		1,6	4,3	4,8	4,7
17	Kapitalo pervedimai	D.9	0,6	0,7	0,7	0,5
18	Kitos kapitalo išlaidos	P.52 + P.53 + NP	0,1	0,1	0,1	0,1
19	Bendrosios išlaidos (= 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14 + 15 + 17 + 18)	TE	40,2	44,0	45,0	44,4
	Balansai	ESS kodas	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
20	Grynasis skolinimas (+) / skolinimasis (–) (= 7 – 19)	B.9	-0,1	-3,6	-4,2	-3,7
21	Pirminis balansas (= 20 + 10)	B.9+D.41p	1,0	-2,1	-2,5	-1,8
	Balansai pagal subsektorius	ESS kodas	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
22.	Centrinė valdžia	B.9 (S.1311)	-1,2	-4,6	-5,0	-4,4
23.	Vietos valdžia	B.9 (S.1313)	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
24.	Socialinės apsaugos fondai	B.9 (S.1314)	1,1	1,1	1,0	0,9

Šaltinis – Finansų ministerija.
Pastaba. Dėl apvalinimo eilučių sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

13 lentelė. Valdžios sektoriaus diskrecinių pajamų priemonių poveikis biudžetui

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
1	Akcizų tarifų didinimas tabako produktams ir elektroninių cigarečių skysčiui	Ne	S.1311	D.2	27,5	0,03	44,6	0,05				
2	Akcizų tarifų didinimas etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams	Ne	S.1311	D.2	49,5	0,05	37,9	0,04				
3	PVM netekimai dėl PVM lengvatos, taikomos karinės įrangos įsigijimams iš SAFE mechanizmo lėšų	Taip	S.1311	D.2	-70,1	-0,08	-35,7	-0,04	-18,3	-0,02	-227,3	-0,2
4	"Žaliojo kurso" paketas ir valstybės gynimo fondo finansavimui priimti sprendimai: akcizų tarifo pastovios dalies didinimas, CO2 dedamosios ir saugumo	Ne	S.1311	D.2	54,7	0,06	113,7	0,12	-0,1	0,00		

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
	dedamosios įvedimas 2025 m, akcizų tarifo pastovios dalies didinimas (2026 m.), CO2 dedamosios ir saugumo dedamosios didinimas (CO2 dedamoji laikinai nedidėja dyzeliniams degalams 2026 m.)											
5	Akcizų tarifų gazoliams ir žemės ūkyje naudojamiems gazoliams sumažinimas nuo 2026 m. balandžio 16 d. iki birželio 15 d.	Taip	S.1311	D.2	-16,4	-0,02	16,4	0,02				
6	Nealkoholinių saldintų gėrimų apmokestinimas akcizais nuo 2026 m. sausio 1 d.	Ne	S.1311	D.2	41,3	0,05						
7	Mokesčio už aplinkos teršimą pakeitimai, įsigalioję nuo 2025 m. sausio 1 d.	Ne	S.1311/S.1313	D.2	11,1	0,01						
8	Lengvatinio 9 proc. PVM tarifo padidinimas iki 12 proc.apgyvendinimo paslaugoms, keleivių ir jų bagažo vežimo reguliariais maršrutais paslaugoms, meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių lankymui nuo 2026 m. sausio 1d.	Ne	S.1311	D.2	20,1	0,02						
9	Lengvatinio 9 proc. PVM tarifo padidinimas iki 21 proc. karštam vandeniui ir šilumos energijai, tiekiamiems gyvenamosioms patalpoms šildyti, kūrenimui skirtoms malkoms nuo 2026 m. sausio 1d.	Ne	S.1311	D.2	65,1	0,07						
10	Lengvatinio 9 proc. PVM tarifo sumažinimas iki 5 proc.spausdintoms ir elektroninėms knygoms bei spausdintiems ir elektroniniams neperiodiniams informaciniams leidiniams nuo 2026 m. sausio 1d.	Ne	S.1311	D.2	-4,7	-0,01						
11	Saugumo įnašo įvedimas	Ne	S.1311	D.2	107,7	0,12						
12	Nuo 2027 m. į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą įtraukiami nauji sektoriai (kelių transportas, pastatai)	Ne	S.1311	D.29							215,4	0,2
13	Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo sertifikatų pirkimo pajamos	Ne	S.1311	D.29					11,9	0,01		
14	NPD pokyčiai, lyginant su EK baziniu indeksavimo scenarijumi	Ne	S.1311/S.1313	D.5	-59,1	-0,06	5,0	0,01				
15	NPD taikymo apimties siaurinimas, atsisakant antrosios formulės	Ne	S.1311/S.1313	D.5			8,3	0,01				
16	Darbdavio darbuotojo naudai mokamo papildomo sveikatos draudimo lengvatos apimties susiaurinimas, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriant 350 eurų neviršijančią draudimo sumą	Ne	S.1311/S.1313	D.5	5,7	0,01						

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
17	GPM progresyvumo didinimas sumuojant pajamas ir joms nustatant progresinius tarifus	Ne	S.1311/S.1313	D.5			192	0,2				
18	Grąžinta galimybė 1,2 proc. GPM paramą teikti religinėms bendruomenėms, bendrijoms ir religiniams centrams, valstybinėms ir savivaldybių mokykloms bei daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų, sodininkų bendrijoms	Ne	S.1311/S.1313	D.5			-5,7	-0,01				
19	Papildomo NPD ir kredito tėvams, auginantiems vaikus, įvedimas	Ne	S.1311/S.1313	D.5					-80	-0,08		
20	Laikinasis solidarumo įnašas	Taip	S.1311	D.5	-70	-0,08						
21	Pelno mokesčio tarifo verslui didinimas 1 proc. p. nuo 15 proc. tarifo iki 16 proc. tarifo bei mažų įmonių lengvatinio pelno mokesčio tarifo didinimas 1 proc. p. iki 6 proc. nuo 2025 m. sausio 1 d.	Ne	S.1311	D.5	18,7	0,02						
22	Pelno mokesčio tarifo verslui didinimas 1 proc. p. nuo 16 proc. tarifo iki 17 proc. tarifo bei mažų įmonių lengvatinio pelno mokesčio tarifo didinimas 1 proc. p. iki 7 proc. nuo 2026 m. sausio 1 d.	Ne	S.1311	D.5	94,8	0,10	25	0,03				
23	Sektorinių pelno mokesčio lengvatų sveikatos priežiūros įstaigoms ir gyvybės draudimo įmonėms panaikinimas ir automobilių įsigijimo kainos ir nuomos išlaidų atskaitos ribojimas, siejant jį su automobilio išmetamu CO2 kiekiu	Ne	S.1311	D.5	18,7	0,02						
24	ILTE atleidimas nuo pelno mokesčio	Ne	S.1311	D.5	-1,2	0,00	-0,4	0,00				
25	Galimybė tam tikro ilgalaikio turto įsigijimo kainą į sąnaudas įtraukti iš karto, o ne per pelno mokesčio įstatymu numatytus standartinius laikotarpius	Ne	S.1311	D.5			-87,4	-0,1	-87,4	-0,1	55,3	0,1
26	Nuo 1 iki 2 metų pailgintas laikotarpis, kuriuo taikomas 0 procentų pelno mokesčio tarifas veiklą pradėjusioms įmonėms	Ne	S.1311	D.5			-5	-0,01				
27	Supaprastintos lengvatinio pelno mokesčio tarifo mažoms įmonėms taikymo sąlygos – atsisakyta reikalavimo, kad įmonėje negali dirbti daugiau nei 10 darbuotojų (lieka tik iki 300 tūkst. eurų apyvartos sąlyga)	Ne	S.1311	D.5			-2	0,00				
28	Suvienodinti mokestinių nuostolių atskaitomos sumos ribojimai tarp pavienių įmonių ir įmonių grupių, nustatant, kad bendra vieneto atskaitoma nuosavų, perimtų reorganizavimo metu ir perimtų	Ne	S.1311	D.5			23	0,02				

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
	iš kitų vienetų grupės vienetų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 procentų vieneto mokestinio laikotarpio pajamų.											
29	Nekilnojamojo turto mokesčio nekomercinės paskirties nekilnojamajam turtui pokyčiai (įskaitant mokėjimo termino pavėlinimą perkeliant į kitus kalendorinius metus)	Ne	S.1311/S.1313	D.5	-67,8	-0,07	15	0,02				
30	Nekilnojamojo turto mokesčio komercinės paskirties nekilnojamajam turtui taikomas papildomas 0,2% papildomas tarifas	Ne	S.1311	D.5			86	0,1	-35,0	-0,03		
31	Kelių naudotojo mokesčio pakeitimai įsigaliosiantys nuo 2026 m. sausio 1 d. (kelių naudotojo mokesčio pajamos nebebus valstybės biudžeto pajamos)	Ne	S.1311	P.131	-73,5	-0,08						
32	Mokesčio už eismo ribojimą pakeitimai įsigaliosiantys nuo 2026 m. sausio 1 d. (mokesčio už eismo ribojimą pajamos nebebus valstybės biudžeto pajamos)	Ne	S.1311	P.131	-0,4	0,00						
33	Mokesčio už naudojimąsi keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis ar jų junginiais pakeitimai įsigaliosiantys nuo 2026 m. sausio 1d. (mokesčio už naudojimąsi keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis ar jų junginiais pajamos nebebus valstybės biudžeto pajamos)	Ne	S.1311	P.131	-6,6	-0,01						
34	Vienkartinės pajamos iš Lietuvos banko pelno įmokų dėl išskirtinai didelio pelno 2024 m.	Taip (one-off)	S.1311	D.4	-94,2	-0,10						
35	ILTE atleidimas nuo dividendų mokėjimo	Ne	S.1311	D.4			-3,7	0,00				
36	Vienkartinės pajamos iš bankroto procedūrų	Taip (one-off)		Kitos	-0,1	0,00	-1,3	0,00	28	0,03	-29	-0,03
37	Ūkininkų teisė kad jų socialinio draudimo įmokų baze būtų laikoma 90 procentų jų individualios žemės ūkio veiklos apmokestinamųjų pajamų ir tam tikrų neapmokestinamųjų pajamų, suma, bet ne didesnė kaip 12 Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų suma, leidžiant taikyti šią nuostatą atbuline tvarka ir už 2023-2025 m.	Ne	S.1314	D.61	6,0	0,01	-4,0	0,00				
38	60 VDU dydžio lubos darbdavio socialinio draudimo įmokoms	Ne	S.1314	D.61	-2,8	0,00						
39	Savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo įmokų	Ne	S.1314	D.61	0,8	0,00	6,2	0,01				

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
	bazių suvienodinimas (90 % vietoj 50%)											
40	Išimties dėl Sodros įmokų grindų panaikinimas, kai asmuo dirba keliose darbovietėse	Ne	S.1314	D.61			7,2	0,01				
41	Socialinio draudimo įmokų „grindų“ panaikinimas dalyvaujantiems savivaldybių parengtose užimtumo didinimo programose	Ne	S.1314	D.61			-0,6	0,00				
42	**Iš viso:**				**54,8**	**0,06**	**434,8**	**0,5**	**-180,9**	**-0,2**	**14,4**	**0,01**

Šaltinis: Finansų ministerija.

Pastabos:

1. Visų lentelėje pateiktų priemonių priėmimo etapas yra „patvirtinta“ arba „Vyriausybės pateikta Seimui“, o apskaitos principas – kaupimo.
2. Lentelės stulpelyje, pažymėtame 2026 metais, pateikiamos pradėtų taikyti 2026 metais priemonių poveikis valdžios sektoriaus pajamoms ir (arba) sumos, neutralizuojančios 2025 metais taikytų, tačiau 2026 metais nebetaikomų, priemonių poveikį pajamoms.
3. Lentelės stulpelyje, pažymėtame 2027 metais, pateikiamos pradėtų taikyti 2027 metais priemonių poveikis valdžios sektoriaus pajamoms ir (arba) sumos, neutralizuojančios 2026 metais taikytų, tačiau 2027 metais nebetaikomų, priemonių poveikį pajamoms.
4. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

14 lentelė. Valstybės ir savivaldybių biudžetų diskrecinių priemonių poveikis išlaidoms

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
1	Pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimas 2027 m. 7,56 proc.	Ne	S.1311	D.1			–245,1	–0,25				
2	Pedagoginių ir mokslo darbuotojų darbo užmokesčio padidinimas 8 proc. nuo 2025-09-01	Ne	S.1311	D.1	–146,3	–0,16						
3	Pedagogų, mokslo darbuotojų ir sporto trenerių darbo užmokesčio didinimas 8,4 proc. nuo 2026-01-01	Ne	S.1311	D.1	–250,1	–0,27						
4	Kitos su darbo užmokesčio didinimu susijusios priemonės (MMA ir minimalių koeficientų didinimas, kultūros darbuotojų darbo užmokesčio didinimas, pareiginės algos bazinio dydžio didinimas ir kt.)	Ne	S.1311	D.1	–129,3	–0,14	–131,8	–0,14	–6,3	–0,01		
5	Kitos su darbo užmokesčio didinimu susijusios priemonės (MMA ir minimalių koeficientų didinimas, kultūros darbuotojų darbo užmokesčio didinimas, pareiginės algos bazinio dydžio didinimas ir kt.)	Ne	S.1313	D.1	–49,4	–0,05	–79,3	–0,08				
6	Asignavimų valdytojų (be Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos Radijo ir Televizijos, teismų ir ombudsmenų) asignavimų mažinimas 0,5 proc.	Ne	S.1311	P.2			94,1	0,1				
7	Krašto apsaugos ministerijos finansavimo išlaikymas 5 proc. BVP lygyje.	Ne	S.1311	P.2			115,5	0,12				
8	Kitos su tarpiniu vartojimu susijusios priemonės (mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros finansavimas, Vokietijos ginkluotųjų pajėgų brigados šeimų narių poreikių tenkinimas)	Ne	S.1311	P.2	–2,9	0,00	–3,0	0,00	–1,7	0,00		

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vienkartinė (Taip / Ne)	Subsektorius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
9	Tikslinės kompensacijos žiniasklaidos priemonėms dėl planuojamo azartinių lošimų reklamos draudimo	Taip	S.1311	P.2					4,0	0,00		
10	Įmokos už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis pagal naują Sveikatos draudimo įstatymą (tarifo didinimas: įmokos už vieną apdraustąjį, draudžiamą valstybės lėšomis, dydis 2027 metais – 50 procentų užpraeitų metų vidutinės metinės vieno dirbančio asmens privalomojo sveikatos draudimo įmokos dydžio)	Ne	S.1311	D.6M			–172,8	–0,18				
11	Šeimos paketo priemonėms finansuoti (būsto paramai, pradinuko krepšeliui, vaiko užimtumo ir priežiūros garantijoms, didesnei ligos išmokai ir didesnėms pensijų garantijoms už vaikus)	Ne	S.1311	D.6M			–150,0	–0,16				
12	Pagalba nuo Rusijos karinių veiksmų besitraukiantiems Ukrainos žmonėms 2025 m (maisto paketai ir kortelės, ukrainiečių vaikų švietimas, piniginės išmokos ir kompensacijos, sveikatos priežiūros paslaugos, kita)	Taip	S.1311	D.6M	86,7	0,09						
13	Pagalba nuo Rusijos karinių veiksmų besitraukiantiems Ukrainos žmonėms 2026 m (maisto paketai ir kortelės, ukrainiečių vaikų švietimas, piniginės išmokos ir kompensacijos, sveikatos priežiūros paslaugos, kita)	Taip	S.1311	D.6M	–48,5	–0,05	48,5	0,05				
14	Kitos subsidijos (kuro ir trąšų kainoms kompensuoti, prisidedant prie ES skubios finansinės paramos ūkininkams, nukentėjusiems nuo Artimųjų Rytų krizės, išmokos ūkio subjektams už perleidžiamas teises į žvejybos kvotą ir kt.)	Taip	S.1311	D.3	1,6	0,00	–7,8	0,01	10,2	0,01		
15	Krašto apsaugos ministerijos finansavimo didinimas (žr. 1 pastabą)	Ne	S.1311	P.51	–2301,2	–2,52						
16	Šovinių gamybos pajėgumų didinimas	Taip	S.1311	P.51	–25,2	–0,03	25,2	0,03				
17	Vokietijos ginkluotųjų pajėgų brigados narių šeimos narių ugdymo pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas sąlygų sudarymo (įskaitant infrastruktūrą), ugdymo, švietimo, kitoms su švietimu susijusioms reikmėms finansuoti	Ne	S.1311	P.51	–5,0	0,00	–4,8	0,00	–2,5	0,00		
18	Įmokoms į ES fondus Ukrainai (ES daugiametė finansinė programa (MFF))	Taip	S.1311	D.9					70,0	0,07		
19	Ukrainos gynybos pramonei remti, infrastruktūrai atstatyti	Taip	S.1311	D.9	12,0	0,01						
20	Įnašui į ES Ukrainos priemonę sumokėti	Taip	S.1311	D.9	–25,0	–0,03	25,0	0,03				
21	**Iš viso**				**–2882,6**	**–3,15**	**–486,3**	**–0,53**	**73,7**	**0,07**	**–**	**–**

Šaltinis: Finansų ministerija.

Pastabos:

1. Krašto apsaugos ministerijos finansavimo didinimas nurodytas pinigų srautais lyginant su 2025 m. patvirtintais asignavimais.

2. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

15 lentelė. Socialinės apsaugos fondų subsektoriaus biudžetų diskrecinės išlaidų priemonės

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vien-kartinė (Taip / Ne)	Sub-sekto-rius	ESS kodas	2026 m.		2027 m.		2028 m.		2029 m.	
					mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP	mln. eurų	proc. BVP
1	Asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazinių kainų indeksavimas, sudarant galimybes didinti gydymo įstaigų darbuotojų atlyginimus	Ne	S.1311	D.1	–76,0	–0,1						
2	Asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazinių kainų indeksavimas, sudarant galimybes didinti gydymo įstaigų darbuotojų atlyginimus	Ne	S.1313	D.1	–55,0	–0,1						
3	Asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazinių kainų indeksavimas, sudarant galimybes didinti gydymo įstaigų darbuotojų atlyginimus	Ne	S.1314	D.1	–17,0	–0,02						
4	Kitos su socialinėmis išmokomis susijusios diskrecinių išlaidų priemonės	Ne	S.1314	D.6M	11,2	0,01	7,2	0,01				
5	**Iš viso**				**–136,8**	**–0,1**	**7,2**	**0,01**	–	–	–	–

Šaltiniai: Valstybinio socialinio draudimo fondas (Sodra), Valstybinė ligonių kasa.

Pastabos:

1. Visų lentelėje pateiktų priemonių priėmimo etapas yra „pritarta Vyriausybės“.
2. Lentelės stulpelyje, pažymėtame 2026 metais, pateikiamos pradėtų taikyti 2026 metais priemonių poveikis valdžios sektoriaus išlaidoms ir (arba) sumos, neutralizuojančios 2025 metais taikytų, tačiau 2026 metais nebetaikomų priemonių poveikį išlaidoms.
3. Lentelės stulpelyje, pažymėtame 2027 metais, pateikiamos pradėtų taikyti 2027 metais priemonių poveikis valdžios sektoriaus išlaidoms ir (arba) sumos, neutralizuojančios 2026 metais taikytų, tačiau 2027 metais nebetaikomų priemonių poveikį išlaidoms.

16 lentelė. Kitų valdžios sektoriaus subjektų balansas ir skola[1)]

		2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
		proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP	proc. BVP
1	Subjektų pajamų ir išlaidų balansas[2)]	0,8	0,0	0,2	0,2
2	Subjektų skola[2)]	0,4	0,6	0,9	1,1

Šaltinis: Finansų ministerija.

Pastabos:

1. Lentelėje pateikiami kitų subjektų (valstybės valdomų įmonių ir valstybės aukštųjų mokyklų) valdžios palūkanų pokytis, 1, priskiriamų valdžios sektoriui, tačiau nepatenkančių į vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto apimtį, poveikis valdžios sektoriaus balansui ir skolai.
2. Balansas reiškia valdžios sektoriaus balanso ir savivaldybių, valstybės socialinių fondų, PSDF balansų visumos skirtumą. Pagal LR valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymą, valstybės socialiniai fondai – Valstybinio socialinio draudimo fondas, Garantinis fondas ir Ilgalaikio darbo išmokų fondas. Ta pati subjektų imtis kaip balanso skaičiavimo atveju, taikoma ir skaičiuojant subjektų skolą.

17 lentelė. Valstybės garantuota skola

	2026 m.	2027 m.
	proc. BVP	
Valstybės garantijos	1,4	1,3
iš jų susijusios su finansų sektoriumi	0,0	0,0

Šaltinis – Finansų ministerija.

18 lentelė. EGADP dotacijos

		Proc. BVP							
		2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
	EGADP dotacijų pajamos								
1	Į pajamų projekcijas įtrauktos EGADP dotacijos	–	0,0	0,1	0,3	0,4	0,8	1,1	0,1
2	ES EGADP dotacijų piniginės išmokos	–	0,5	0,0	0,8	0,2	0,0	1,3	0,0
	EGADP dotacijomis finansuojamos išlaidos								
3	Visos einamosios išlaidos	–	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
4	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	–	0,0	0,1	0,2	0,4	0,7	0,8	0,1
5	Kapitalo pervedimai	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
6	Visos kapitalo išlaidos (4 + 5)	–	0,0	0,1	0,2	0,4	0,7	1,0	0,1
	EGADP dotacijomis finansuojamos kitos išlaidos								
7	Pajamų iš mokesčių sumažėjimas	–	0	0	0	0	0	0	0
8	Poveikį pajamoms turinčios kitos išlaidos	–	0	0	0	0	0	0	0
9	Finansiniai pervedimai	–	0	0	0	0	0	0	0
	Vienkartiniai kapitalo pervedimai dėl retrospektyvių išlaidų (ir kitų išlaidų) korekcijų, finansuojamų EGADP dotacijomis								
10.	Vienkartiniai kapitalo pervedimai iš ES (D.9r, lygiai)	–	–	–	–	–	0	0	0
11.	Vienkartiniai kapitalo pervedimai ES (D.9p, lygiai)	–	–	–	–	–	0	0	0

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija.
Pastaba. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

19 lentelė. EGADP paskolos

		Proc. BVP						
		2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
	EGADP paskolų pajamos							
1	Iš ES gautos EGADP paskolos sumos	–	–	–	0,1	0,8	0,0	0,9
2	Gražinamos ES EGADP paskolos sumos	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0
	EGADP paskolomis finansuojamos išlaidos							
3	Visos einamosios išlaidos	–	–	–	0	0	0	0,4
4	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	–	–	–	0	0	0	0,0
5	Kapitalo pervedimai	–	–	–	0	0	0	0,5
6	Visos kapitalo išlaidos (4 + 5)	–	–	–	0	0	0	0,5
	EGADP paskolomis finansuojamos kitos išlaidos							
7	Pajamų iš mokesčių sumažėjimas	–	–	–	0	0	0	0
8	Poveikį pajamoms turinčios kitos išlaidos	–	–	–	0	0	0	0
9	Finansiniai pervedimai	–	–	–	0	0	0	0

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija.
Pastaba. Dėl apvalinimo bendros sumos gali nesutapti su detaliais duomenimis.

20 lentelė. Valstybės garantijos

Garantijų priemonė	Garantijų priemonės taikymo pradžios data	Didžiausia galima 2027 metais garantijų suma (mln. eurų / proc. BVP)		Suteikta garantijų, 2026 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis (mln. eurų / proc. BVP)	
Valstybės garantijų priemonės, susijusios su COVID-19 priemonėmis					
Portfelinės ir individualios garantijos, administruojamos UAB ILTE	2020 m. birželis	2,1	0,00	7,1	0,01
Valstybės garantijos dėl paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių, naudojamų ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti	2020 m. kovas	0,0	0,00	25,0	0,03
Valstybės garantijos dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo	2020 m. rugsėjis	84,0	0,09	84,0	0,09
Valstybės garantijos dėl Europos investicijų banko, įsteigto Europos garantijų fondo, skirto atsakui į COVID-19 pandemiją	2020 m. liepa	44,0	0,05	44,0	0,05
Iš viso valstybės garantijų, susijusių su COVID-19 priemonėmis		**130,0**	**0,1**	**160,0**	**0,2**
Valstybės garantijų priemonės, nesusijusios su COVID-19 priemonėmis					
Valstybės garantijos už UAB ILTE prisiimtus įsipareigojimus pagal garantijas	–	272,8	0,28	261,4	0,29
Valstybės garantijos dėl paskolų, naudojamų investicijų projektams finansuoti ir (arba) Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių apyvartinėms lėšoms papildyti	–	465,0	0,48	292,5	0,32
Valstybės garantijos dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nurodytų valstybės remiamų paskolų	–	173,0	0,18	116,5	0,13
Valstybės garantijos dėl paskolų ar ne nuosavybės vertybinių popierių, kurių lėšos skiriamos investicijoms į Lietuvos Respublikoje kuriamą gynybos ir saugumo pramonę	–	216,5	0,22	25,0	0,03
Valstybės garantijos dėl Europos investicijų banko paskolų		2,6	0,00	2,6	0,00
Valstybės garantijos dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko paskolos, teikiamos iš nuosavų išteklių pagal skubiosios paramos viešųjų paslaugų tęstinumui Ukrainoje užtikrinti paskolos sutartį	–	10,0	0,01	10,0	0,01
Valstybės garantija Europos Komisijai išskirtinei makrofinansinei pagalbai Ukrainai pagal Sprendimą (ES) 2022/1628* teikti	–	13,0	0,01	13,0	0,01
Iš viso valstybės garantijų, nesusijusių su COVID-19 priemonėmis		**1 152,8**	**1,2**	**720,9**	**0,8**
Iš viso valstybės garantijų		**1 282,9**	**1,3**	**880,9**	**1,0**

Šaltinis – Finansų ministerija.

*2022 m. rugsėjo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/1628, kuriuo suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba Ukrainai, bendras atidėjinių fondas sustiprinamas valstybių narių garantijomis ir specialiais atidėjiniais kai kuriems su Ukraina susijusiems finansiniams įsipareigojimams, kuriems suteikiamos garantijos pagal Sprendimą Nr. 466/2014/ES, ir iš dalies keičiamas Sprendimas (ES) 2022/1201.

Pastaba. Neturint informacijos apie Europos investicijų banko, įsteigto Europos garantijų fondo, skirto atsakui į COVID-19 pandemiją, išduotų paskolų, kurioms suteikta Lietuvos Respublikos valstybės garantija, sumą, lentelės dešiniajame stulpelyje parodoma visa suma pagal pasirašytą garantijos susitarimą su Europos investicijų banku.

X DALIS. METODOLOGINIAI ASPEKTAI

21 lentelė. Ekonominės raidos scenarijaus rengimas

Skaičiavimo technika	Biudžeto proceso etapas, kuriame taikyta technika	Svarbūs taikytų modelių (technikų) bruožai	Prielaidos
Makroekonominio modeliavimo principai, ekonometrinis ir ekspertinis vertinimas	Ekonominės raidos scenarijus	Makroekonominės prognozės rengiamos vidutinės trukmės laikotarpiui, taikant makroekonominio, matematinio ir ekonometrinio modeliavimo metodus, ekspertinį vertinimą. Potencialaus BVP skaičiavimai atliekami taikant ES bendrai sutartą metodiką (gamybos funkcijos metodą), kuriai 2002 metais pritarė Ekonomikos ir finansų reikalų (ECOFIN) taryba. Skaičiavimams atlikti naudoti duomenys iki 2026 m. rugsėjo 2 d.	Techninės prielaidos (išorės paklausos pokyčiai, energijos išteklių kainos, valiutų kursas ir palūkanų normos)

Pajamų prognozavimas

Pajamų iš mokesčių prognozė rengiama įvertinant makroekonomines projekcijas, statistinius duomenis, pajamų dinamiką ir valstybės institucijų pateiktą informaciją. Pajamų iš atskirų mokesčių prognozė gali būti koreguojama pasitelkiant ekspertinį vertinimą, t. y. atsižvelgiant į kitas nei įstatymų pakeitimo projektuose numatytas aplinkybes, darančias įtaką pajamų surinkimui.

Priklausomai nuo mokesčio, taikomas vienas arba keli prognozavimo metodai:

Detalaus modeliavimo metodas. Renkami duomenys apie kiekvienos kategorijos mokesčio mokėtojų skaičių ir tos kategorijos bendrą pajamų sumą bei struktūrą. Kuriamas simuliacinis modelis iš 2 blokų – tipinio mokesčio mokėtojo ir agreguojančio bloko. Taikant modelį apskaičiuojama, kiek mokesčių vidutiniškai sumokės atskiras mokesčių mokėtojas, atstovaujantis tam tikrai grupei, kiek visa grupė ir pagaliau visi šalies mokesčių mokėtojai.

Efektyviojo vidutinio tarifo metodas. Įstatymu nustatytas mokesčio tarifas koreguojamas atsižvelgiant į taikomas lengvatas, mokesčio bazės išimtis ir pan. Tokiu būdu įvertintas efektyvusis vidutinis tarifas dauginamas iš mokesčio bazės apimties, kad būtų gauta pajamų iš atitinkamų mokesčių prognozė.

Elastingumo metodas. Nustatoma priklausomybė tarp pajamų iš mokesčio didėjimo (mažėjimo) ir atitinkamos mokesčio bazės dinamikos. Įvertinus elastingumo koeficientą, būdingą konkrečiam mokesčiui, ir prognozuojamus mokesčio bazės pasikeitimus, prognozuojamos pajamos iš to mokesčio.

XI DALIS. LIETUVOS FISKALINĖS VALDYSENOS PERŽIŪRA

Nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigaliojo iš esmės atnaujinta Lietuvos fiskalinės valdysenos sistema – buvo iš esmės atnaujintos Lietuvos skaitinės ir procedūrinės fiskalinės drausmės taisyklės. Skaitinių taisyklių pakeitimai numatyti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme Nr. XII-1289. Lietuvos Respublikos fiskalinės valdysenos, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymais yra suderinamos nacionalinės fiskalinės valdysenos taisyklės su 2024 metais pasikeitusiomis ES taisyklėmis. Į nacionalinę teisę perkeltos 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms, nuostatos, nustatytos procedūrinės taisyklės, kuriomis būtų užtikrintas tinkamas Reglamento (ES) 2024/1263 taikymas.

Kaip ir naujoje ES ekonominės valdysenos sistemoje, įtvirtinama viena aiški nacionalinė valdžios sektoriaus fiskalinės drausmės taisyklė – kiekvienais metais grynųjų išlaidų augimas turi neviršyti grynųjų išlaidų augimo ribų. Grynųjų išlaidų augimo ribos nustatomos einamiesiems ir 4 ateinantiems metams pagal vieną iš 3 režimų:

1) kai Lietuvos valdžios sektoriaus skola neviršija 60 procentų BVP, o deficitas neviršija 3 procentų BVP, grynųjų išlaidų augimo ribas Seimas nustato taip, kad jos atitiktų ne didesnį nei 1 procento BVP valdžios sektoriaus struktūrinį deficitą;

2) kai Lietuvos valdžios sektoriaus skola viršija 60 procentų BVP arba deficitas viršija 3 procentus BVP, grynųjų išlaidų augimas privalo atitikti EK teikiamą orientacinę trajektoriją;

3) kai galioja ES Tarybos rekomendacijos (pvz., dėl perviršinio deficito procedūros arba šiuo metu galiojanti nacionalinė nukrypti leidžianti išlyga gynybos išlaidoms), Lietuvos grynųjų išlaidų augimas turi atitikti šias rekomendacijas.

Pirmuoju atveju taip pat galimas lankstumas, pagal kurį grynųjų išlaidų augimo ribos gali atitikti mažesnį nei 1 procento BVP valdžios sektoriaus struktūrinį deficitą tokiu dydžiu, kokiu, lyginant su ankstesniu 5 metų laikotarpiu, yra padidinamos centrinės valdžios bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo išlaidos (procentas BVP), tačiau tik iki tokio lygio, kuris atitinka EK teikiamos techninės informacijos tvarumo kriterijus (t. y. bet kuriuo atveju užtikrinant atitiktį ES fiskalinės drausmės taisyklėms).

Padidintas ir politinis skaidrumas bei atskaitomybė įtvirtinant automatinį grynųjų išlaidų augimo ribų viršijimo kompensavimą vėlesniais biudžetais ir įpareigojant Ministrą Pirmininką arba savivaldybės merą žodiniu pranešimu Seime paaiškinti fiskalinės drausmės nesilaikymo priežastis. Taip pat įvestas atsižvelgimo arba paaiškinimo principas dėl Nepriklausomos institucijos išvadų – centrinės ir vietos valdžios institucijos turi arba atsižvelgti į Nepriklausomos institucijos nuomonę, arba viešai paaiškinti (paskelbti), kodėl į ją neatsižvelgiama.

Informacija apie Lietuvos fiskalinės valdysenos sistemą ir jos taikymą pateikta Finansų ministerijos interneto puslapyje, https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/fiskaline-valdysena/.